

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XIV

Broj 157

TUZLA, STUDENI 2006.

Cijena 1 KM, 4 Kn

ISSN 1840-1260

GAUDEAMUS

30 GODINA UNIVERZITETA U TUZLI

Medu aktivnijim društvima u gradu Tuzli sigurno je Hrvatsko kulturno društvo "Napredak". Navesti ćemo samo neka događanja i aktivnosti u posljednjih mjesec dana:

- U suradnji s Franjevačkim samostanom u Tuzli otvorena je Galerija "Kristijan Kreković" i organizirana je izložba Srećka Galića, akademskoga kipara iz Tuzle, uz prisustvo velikoga broja građana Tuzle.

- Napretkovci su sudjelovali na Napretkovim danima i na Godišnjoj skupštini HKD Napredak u Zagrebu, na kojoj je dodijeljena Povelja predsjedniku prof. dr. Miroslavu Petroviću.

- Predstavljena je monografija i izložba slika Zdravka Novaka, akademskoga slikara iz Tuzle u Narodnom pozorištu u Tuzli. To je bio poseban događaj za grad, što su potvrdili brojni posjetitelji iz javnog, kulturnog i vjerskoga života grada.

- Napredak je organizirao posjete Udruge Napretkovih studenata i drugih zainteresiranih Sajmu knjiga u Beogradu i Međunarodnom sajmu knjige i učila Interliber u Zagrebu.

- Hrvatska matica iseljenika predstavila je 66 časopisa i 216 novih knjiga iz dvadesetak zemalja diljem svijeta. Predstavljen je i Hrvatski Glasnik.

- Sudjelovali smo na Napretkovoj skupštini u Orašju i na obilježavanju stote obljetnice Napretka u Kreševu.

- Hrvatski glasnik izlazi redovno, a i mladi tamburaši uredno vježbaju.

Aktivnosti Napretka se odvijaju uz jedan broj volontera. Neophodno je imati redovno financiranje djelatnosti HKD Napredak. Imali smo razumijevanje Općine Tuzla, Vlade Tuzlanskoga kantona i Vlade Republike Hrvatske. Međutim, ta sredstva nisu dovoljna a ni stalna, pa je teško unaprijed programirati aktivnosti.

Napretkove najznačajnije aktivnosti, koje bi trebalo financirati:

- Međunarodna likovna kolonija "Breške",
- Održavanje Galerije "Kristijan Kreković",
- Glasilo Hrvatski Glasnik, koje kontinuirano izlazi četrnaest godina i jedini je list u Tuzli, a bilježi događanja grada, BiH i šire,
- Tamburaški orkestar - Škola tambure,
- Organiziranje izložbi, koncerata, predstavljanja knjiga, Zbornik radova, gostovanja i dr.,
- Suradnja s kulturnim institucijama u gradu Tuzli, BiH i inozemstvu (Osijek, Subotica, Pečuh i dr.),
- Prijem u stalni radni odnos barem jednoga djelatnika.

U ovom broju naći ćete mnogo zanimljivih članaka i nadam se da ćete biti zadovoljni i ovim brojem. Rado primamo sve vaše primjedbe i prijedloge, kako bi Glasnik bio još bolji.

Juraj Novosel

Naslovna strana: Detalj s prigodne poštanske marke autora Radmira Žilića

Dan državnosti BiH

Uoči američkog Dana zahvalnosti, sukladno tradiciji, George Bush udjelio je predsjedničko pomilovanje dvama puranima, nazvanima Flyer i Fryer. Umjesto da završe na blagdan-skom stolu, oni će ostatak života provesti u parku prirode. No, milijuni purana neće biti te sreće. Punjeni pečeni puran nezaobilazno je jelo na svečanom blagdan-skom objedu na kojem se okupljaju članovi obitelji i prijatelji... Teško je zamisliti članove Predsjedništva BiH da učine bilo kakvu domoljubnu gestu, recimo u prostoru Kraljeve Sutjeske ili Bobovca, ali je zato za očekivati da će nas "počastiti" stereotipima koji razdvajaju narode i čine ovu državu nesretnom. Oni će se danas šepuriti poput purana, pokazivati ideološke slike i lagati o zalaganju za bolji život kao što čine i kad nije praznik.

...U suvremenoj državno-pravnoj povijesti Bosne i Hercegovine 25. studeni obilježava se kao Dan državnosti. Toga dana je 1943. godine u Mrkonjić-gradu, na Prvom zasjedanju

ZAVNOBiH-a, obnovljena državnost Bosne i Hercegovine. Povijesna činjenica da je 25. studenoga 1943. godine BiH obnovila svoju državnost koju je izgubila 1463. godine padom pod upravu Osmanskog Carstva nije bio dovoljno istican niti izučavan u procesu edukacije novih generacija. Ako živimo u istoj državi, ako smo državljani Bosne i Hercegovine kakva god ona bila, onda bi minimum građanske pristojnosti nalažao da to bude zajednički praznik svih njezinih građana. Moguće je otvoriti raspravu je li to 25. studeni, ili je neki drugi datum, ali valja se nadati da će jednog dana svi narodi i građani BiH imati makar jedan zajednički praznik i da će ga pošteno i lijepo proslavljati. Valja se nadati da će Dan državnosti BiH biti kamen temeljac njezine suvremene, moderne državnosti, a isto tako biti prigoda za razmišljanje kako možemo ne samo živjeti zajedno, nego i biti sretni.

Ivica Pjanić, Večernji list

Živimo li svoju konstitutivnost?

Mi, Hrvati u BiH tužili smo se zadnjih mjesec dana kako su nam sadašnji zakoni u BiH umanjili konstitutivnost, koju imamo po još pravovaljanom Ustavu BiH! Malo smo o tome povikali, neke osobe i institucije kritizirali, a onda zašutjeli. Kako naš mali vapaj nitko nije ozbiljno čuo, zašutjeli smo i vratili se svojim svagdašnjim poslovima.

Mi, Hrvati u BiH, kao da očekujemo neko Čudo u kojem će nam netko nešto veliko darovati, ali u svagdašnjem životu ne daruju se velike stvari, a kamoli bitne za opstanak neke zajednice i naroda. Bitne stvari se žive, za njih se žrtvuje svaki dan. Radost života i sloboda nitko nikomu ne daruje! Kako možemo živjeti svoju konstitutivnost u malim koracima? Ako ne budemo kralji, bit ćemo na putu izgradnje konstitutivnosti. Ako ne budemo varali, bit ćemo na putu konstitutivnosti. Ako ne budemo druge osobe iskorištavali, bit ćemo na putu konstitutivnosti.

Ako se ne damo podmititi, mi smo na putu konstitutivnosti. Ako se ne damo uplašiti, mi smo na putu konstitutivnosti. Ako se ne damo bavljati sitnim stvarima, mi smo na putu konstitutivnosti. Ako ne damo da nas prisiljavaju na ono što nam umanjuje dostojanstvo, i kao pojedinac i kao narod, mi smo na putu konstitutivnosti. Ako ne robujemo duhovnim strahovima, prirodnim silama i društvenoj nepravdi, mi smo na putu konstitutivnosti. Koračamo li tim stopama izgradnje konstitutivnosti, nećemo dvojiti treba li čuvati i razvijati svoj jezik, trebaju li nam dobre škole, treba li nam dobro sveučilište ili ne treba... Onda ćemo se znati udružiti i imati svoj arhiv, svoje kazalište, svoj orkestar, svoj muzej, svoju nacionalnu galeriju, nacionalnu knjižnicu, svoje kulturne centre, svoja sredstva društvenog priopćavanja, svoju akademiju, svoje institute...

*Fra Iko Skoko
Večernji list*

55. SKUPŠTINA HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA NAPREDAK ZAVRŠENA VIŠE NEGO USPJEŠNO

Tradicionalna 55. Skupština

Hrvatskog kulturnog društva

Napredak, koja se održavala

od 20. do 22. listopada

u Zagrebu bila je više nego

uspješna, zaključak je svih

nazočnih.

Skupština je počela u petak popratnom manifestacijom, predstavljanjem Napretkove podružnice iz Viteza i to nakladništvom koje je jako izraženo i kvalitetno.

Na samoj sjednici nazočio je veliki broj Napretkovaca, ali i dužnosnika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine među kojima: izaslanik predsjednika Republike Hrvatske **Siniša Tatalović**, bivši član Predsjedništva Bosne i Hercegovine **Ivo Miro Jović**, izaslanik predsjednika Sabora Vladimira Šeksa, dr. **Petar Selem**, ministar znanosti, obrazovanja i športa dr. **Dragan Primorac**, **Ivo Jelušić** izaslanik gradonačelnika Zagreba Milana Bandića, **Srećko Šestan** izaslanik ministra kulture **mons. dr. Vlado Košić**, **Mirjana Bohanec Vidović** pomoćnica ministrice vanjskih poslova i europskih integracija Kolinde Grabar Kitarović, pomoćnici ministra znanosti, obrazovanja i športa dr. **Dragan Schwarz** i dr. **Pavo Barišić**, dopredsjednik Matice hrvatske **Stjepan Sučić**, akademici **Ivo Padovan**, **Radoslav Katičić** i **Josip Bratulić**, predstavnici grada Mostara i mnogi drugi.

U pozdravnom govoru predsjednik HKD Napredak **prof. dr. Franjo Topić** naglasio je kako je Napredak pored Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te Matice hrvatske, vodeća kulturna institucija kod Hrvata. Predstavio je nazočnima rezultate rada u protekloj godini, ali se osvrnuo i na sav dosadašnji rad Napretka kroz povijest, a napose nakon obnove rada 1990. godine. Od predstavnika hrvatske vlasti zatražio je još veću pomoć, napose za podružnice koje djeluju u Hrvatskoj.

Ugledni gosti također su se obratili pozdravnim govorima. U svojim pozdravima kao zajedničku crtu istaknuli su veliki doprinos Napretka u očuvanju i njegovanju hrvatske kulture i identiteta u Bosni i Hercegovini, ali i šire gdje god Napredak ima svoje podružnice.

Topić govori na Skupštini

dovoljan pokazatelj odnosa Vlade prema Napretku. Kazao je i to kako će i Vlada, ali i njegovo ministarstvo napose, još više podupirati Napretkove projekte i u BiH i u Hrvatskoj.

Nakon pozdravnih riječi gostiju prof. dr. Franjo Topić pročitao je odluku o priznanjima koju je Središnja uprava Napretka donijela na svojoj sjednici 14. listopada 2006.

Velika plaketa dodijeljena je: **Stjepanu Mesiću**, predsjedniku Republike Hrvatske; dr. **Ivi Sanaderu**, predsjedniku Vlade Republike Hrvatske; **prof. dr. Draganu Primorcu**, ministru znanosti, obrazovanja i športa; **Milanu Bandiću**, gradonačelniku Grada Zagreba.

Plakete su uručene: dr. **Draganu Schwarzu**, pomoćniku ministra znanosti, obrazovanja i športa; **prof. dr. Pavi Barišiću**, pomoćniku ministra znanosti, obrazovanja i športa; **Josi Petroviću**, članu Uprave INA-e; **Tomislavu Štenglju**, direktoru Sektora korporativnih komunikacija INA-e; **Miji Ivureku**, bivšem direktoru Sektora korporativnih komunikacija INA-e; **Ivi**

Čoviću, bivšem predsjedniku Uprave Hrvatske elektroprivrede; akademikima **Ivi Padovanu**, **Mislavu Ježiću** i **Radoslavu Katičiću**.

Radno predsjedništvo Skupštine

Dr. Miroslav Petrović prima Povelju

Napretkovci i dužnosnici na Skupštini

Povelje su dobili: **dr. Miroslav Petrović**, predsjednik HKD Napredak - Podružnica Tuzla i **Filip Zloušić**, predsjedniku HKD Napredak - Podružnica Beč.

Zahvalnice su dobili: **Miljenko Puljić**, ravnatelj Zagrebačke filharmonije, **Berislav Šipuš**, bivši ravnatelj Zagrebačke filharmonije, **Ante Grlić - Radman**, dobrotvor iz Bugojna i **Zvezdana Znidarić Begović**, odvjetnica iz Zagreba.

Status **Velikog zakladnika** stekli su: **Vlada Republike Hrvatske**, **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske**, **Ministarstvo kulture Republike Hrvatske**, **Industrija nafte INA**, **Hrvatska elektroprivreda**, **Grad Zagreb**.

Kardinal Puljić tijekom propovijedi

Status **Veliki dobrotvor** stekli su: **Matica hrvatska**, **Večernji list**, **Jutarnji list**, **Zagrebačka filharmonija**, **Hrvatska poštanska banka** i **Croatia osiguranje**.

Nakon svečanog dijela Skupštine zastupnici su radili po točkama dnevnog reda. Podnesena izvješća o radu Središnje uprave i podružnica jednoglasno su usvojena, kao i program rada u 2007. godini. Izmijenjeni su i dijelovi Statuta te je odlučeno da se na proljeće sazove izvanredna Skupština na kojoj će biti usvojen novi Statut.

Navečer u 20.00 sati u prepunoj Zlatnoj dvorani Hrvatskog instituta za povijest održan je jednosatni koncert **Napretkovog Tria Magis** u sastavu: **Ivana Papišta**, **Dario Vučić** i **Boris Lončar**, i gostiju, sopranistice **Antonele Hodžić**, sopranistice **Mihaela Soko** i korepetitorice na glasoviru **Darjana Blača**. Izvodili su djela i arije poznatih skladatelja klasične glazbe poput Mozarta, Verdija, Vivaldija itd.

Skupština je završena nedjeljom svetom misom u Zagrebačkoj katedrali koju je za hrvatski narod predvodio nadbiskup vrhbosanski uzoriti **Vinko kardinal Puljić** uz koncelebraciju nekoliko svećenika. U svojoj nadahnutoj propovijedi kardinal je povezao odnos kulture i vjere. Kazao je kako i on kao i njegovi prethodnici daje podršku svemu što radi Napredak jer to što radi, radi za dobro hrvatskog čovjeka. Kazao je kako je Napredak primjer koji pokazuje da se i pored velikih problema s kojima se čovjek susreće može puno toga napraviti.

Vanja Gavran

Detalj sa Svete mise

Napretkovi na Trgu sv. Marka

Nastup Napretkovog Tria Magis

Na Skupštini Napretka u Zagrebu iz Tuzlanske županije bili su: **Gradačac - Zorica Barišić**, **Lukavac - Dragan Tomić**, **Srebrenik - Filka Veselić**, **Tuzla - dr. Miroslav Petrović** i **Juraj Novosel**, **Živinice - Goran Mišić**.

Obilježavanje dana sjećanja na žrtvu Vukovara HODOČAŠĆE HRVATSKOJ SLOBODI

Pod geslom "Hodočašće hrvatskoj slobodi" u Vukovaru je 18. studenog obilježena 15. obljetnica stradanja hrvatskog grada heroja. Prema odluci Hrvatskog sabora 18. studeni je Dan sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. kada je nakon gotovo tromjesečne srpske opsade slomljen otpor branitelja i agresor zauzeo grad koji je bio potpuno razrušen svakodnevnim srpskim top-ničkim napadima.

Prigodnom komemorativnom programu, prisustvovalo je oko 30.000 ljudi pristiglih u Vukovar iz cijele Hrvatske, a nazočni su bili i predsjednici države, Sabora i Vlade RH Stjepan Mesić, Vladimir Šeks i Ivo Sanader, brojni ministri iz Vlade, stranački čelnici te državni i drugi dužnosnici.

Nakon prigodnog programa u dvorištu Bolnice, sudionici obilježavanja Dana sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. su se u koloni sjećanja uputili gradskim ulicama do Memorijalnog groblja žrtava iz Domovinskog rata, gdje su državna i druga izaslanstva položila vijence i zapalila svijeće u spomen na poginule hrvatske branitelje i civile u srpskoj agresiji na Vukovar.

Među sudionicima obilježavanja Dana sjećanja nalazio se i zagrebački nadbiskup i mitropolit kardinal Josip Bozanić, koji je na memorijalnom groblju vodio molitvu za poginule, te predvodio misu koja je na groblju služena nakon polaganja vijenaca i paljenja svijeća.

Komemorativna događanja pratilo je više od stotinu akreditiranih novinara. Gradske vlasti su 18. studeni proglasile neradnim za tvrtke i ustanove u vlasništvu grada.

Bitka za Vukovar u kojoj je, prema podacima vukovarske bolnice stradalo 1624, a ranjeno 2557 osoba, započela je 25. kolovoza, kada su jugoslavenska vojska i srpske paravojne postro-

jbe krenule u opći tenkovsko-pješački napad na Vukovar.

Oko 1800 hrvatskih branitelja, među kojima i velik broj dragovoljaca iz cijele Hrvatske, branilo je Vukovar gotovo puna tri mjeseca. Obrana grada slomljena je 18. studenoga 1991.

U srpske koncentracijske logore odvedeno je nekoliko tisuća zarobljenih hrvatskih branitelja i civila, dok je iz grada prognano oko 22.000 Hrvata i ostalih nesrba.

Na popisu zatočenih i nestalih iz Domovinskog rata s područja Vukovarsko-srijemske županije nalazi se još nešto manje od 500 osoba kojima se svaki trag gubi upravo u ratnom Vukovaru 1991. godine.

Zbog zločina počinjenih u Vukovaru tijekom srpske agresije i okupacije, pred Haškim sudom u tijeku je sudski postupak protiv zapovjednika postrojbi bivše JNA koje su sudjelovale u napadima na Vukovar, Veselina Šlijevančanića, Mile Mrkšića i Miroslava Radića.

O hrvatskoj Hirošimi ili Guernici, kako se od tada zove ovaj simbol ratnih stradanja, nitko ne govori bez emocija. Majke nestalih i poginulih, zarobljenici, prognanici, svatko ima svoju ispovijed i ne zna se čija je sudbina strašnija.

Danas se Vukovar polako diže iz mrtvih, kuće se obnavljaju, ljudi se vraćaju. Istina je, ništa više nije kao nekada. Ali, oni koji su poginuli glava ispraćeni četničkim pjesmama, prognani iz grada prije petnaest godina, vratili su se i još se vraćaju. I potvrđuju da je legendarni vukovarski novinar Siniša Glavašević bio u pravu kad im je na odlasku u progonstvo, prije nego li su ga krvnici mučki ubili, poručio:

"A Grad? Za nj se ne brinite. On je svo vrijeme bio u vama, samo skriven, da ga krvnik ne nađe. Grad - to ste vi!"

Vukovar 2006

Dan Državnosti BiH

Dan državnosti BiH, 25. studeni, svečano je obilježen u Tuzli. Ovom prilikom pojedincima i kolektivima su dodijeljena najviša priznanja grada Tuzlanske plaketa, a za počasnog građanina Tuzle proglašen je prof. dr. Richard Azizkhan, dokazani prijatelj Tuzle i BiH.

Za posebna dostignuća u različitim oblastima života i rada Tuzlansku plaketu su dobili, pojedinci: **Munib Subašić**, **Mehmedalija Kaletović**, **Safija Kalajlić**, **Halid Berbić**, **Kasim Brigić**, **Nasiba Porobić** i **Sead Hasić**. Institucije: **JU OŠ "Mejdan"**, **Ekološki pokret "Eko zeleni"** Tuzla i **Biro za ljudska prava Tuzla**. Plaketa Tuzle je dodijeljena i zaposlenim u **Domu zdravlja Lipnica**, **Amili Horović**, **Ružici Divković**, **Ani Kajić** i **Ani Marković**.

U ime Općinskog vijeća Tuzla, na svečanoj sjednici održanoj u povodu 25. studenog, Dana državnosti obratio se zamjenik predsjedavajućeg Općinskog vijeća Tuzla, **Anto Pranjić**, u ime Udruženja SUBNOR-a, **Ismet Imamović**, koji je podsjetio da se ove godine obilježava 63. godišnjica od održavanja ZAVNOBiH-a, a centralni referat je održala predsjedavajuća Općinskog vijeća, **dr. Nada Mladina**.

- Naše pravilo je državnost BiH, zajednički život, ravnopravnost, antifašizam, demokracija, humanost i ljudska prava. Pravilo je Tuzla koja u svom društveno-političkom povijesnom kontinuitetu ne poznaje izuzetke, jer su oduvijek i zauvijek primjerno branjene i afirmirane civilizacijske vrijednosti BiH - istakla je dr. Nada Mladina.

A. Kunosić

ČUDNA PRESUDA

Sud BiH, pod vodstvom stranih tužitelja i sudaca, izrekao je presudu predsjedniku HDZ BiH gospodinu dr. Draganu Čoviću. Presuda od pet godina zatvora je izazvala zaprepaštenje i osude.

Podsjećam da je ovaj sudski proces počeo optužnicom za organizirani kriminal s teškim optužbama za zločinačko organiziranje i primanje mita. Prije objave optužnice, ostavku na dužnost tužitelja podnio je Mats Matson, koji je ubrzo napustio Bosnu i Hercegovinu. Suditi po već prihvaćenoj optužnici, kasnije je odbio još jedan strani sudac, Paul Garlick.

Optužnica se u najvećem dijelu temeljila na iskazu Zorana Nikolića, sitnog sarajevskog mešetara koji je pristao "razotkriti" zamršene metode podmićivanja od strane Lijanovića prema optuženima. Tako je prema Nikolićevim navodima sudac Tadić najprije dobio 100.000, a onda 200.000 maraka ili eura mita. Čović je bio nešto bolji, jer je prema ovoj optužnici dobio stan u Londonu, automobil i milijun maraka. Ove optužbe je tužitelj na kraju povukao. Slično je bilo i sa navodnim carinskim prijevarama teškim 37 milijuna maraka za koje se na kraju utvrdilo da ih Lijanovići nisu ni trebali platiti.

Osloboditi odgovornosti šest optuženih a kazniti predsjednika jedne stranke otvara golem prostor za nagađanja o političkome progonu. Sud je utvrdio da Čović nije autor "spornog

ČOVIĆEVO UKLANJANJE JE PORUKA

Član Predsjedništva HDZ-a BiH Dragan Vrankić ocijenio je pokušaj Čovićevog uklanjanja s političke scene svojevrsnom porukom koja može imati dalekosežne posljedice za položaj Hrvata i državu BiH.

"S pokušajem eliminiranja gospodina Čovića iz političkog života iščitava se poruka da BiH možda ne treba biti takva. U ovoj neuređenoj zemlji kada bi se sudilo za ovakve propuste bila bi podulja lista onih koji bi bili u zatvoru. Frapantna je činjenica da se drugi oslobađaju, a Hrvati osuđuju. Ima li tu politike i poruke?" rekao je Vrankić. Utvrdio je da je Čović najdržavotvorniji političar u BiH.

mišljenja" te da ga nije ni potpisao. Čović je imao savršen alibi jer je spornog dana, kada je potpisano "sporno mišljenje", bio u Zagrebu na sastanku s ministrom Slavkom Linićem, o čemu je dostavljen i službeni protokol. Zbog toga što nije povukao "sporno mišljenje", koje i nije bilo njegovo i koje mu nije donijelo nikakvu korist, osuđen je na drastičnu kaznu za "propust u službi".

Presuda Čoviću nije donesena jednoglasno. Tročlano sudsko vijeće se podijelilo. Dvojica stranih sudaca odlučila su čelnika HDZ-a BiH poslati iza rešetaka a domaći sudac je ocijenio kako Čovićevo mišljenje nije kazneno djelo. Na strane je suce i dosada bilo primjedbivo zbog golemog utjecaja međunarodne zajednice angažirane u BiH. Trebalo je naći opravdanje pred domaćom i svjetskom javnošću za silan novac koji je uludo potrošen u reformu pravosuđa u BiH. Takvom se presudom želi politički prikriti odluka međunarodne zajednice o Čovićevoj smjeni s položaja hrvatskog člana Predsjedništva BiH i izravno utjecati na provedbu izbornih rezultata.

Iz presude je više nego vidljivo da je proces za cilj imao podjelu unutar HDZ-a BiH kao najjače stranke hrvatskoga naroda i uklanjanje gospodina Čovića sa političke scene a samim tim i HDZ BiH u implementaciji vlasti.

Moglo bi se ovdje postaviti pitanje sudcima i tužiteljima kolika bi trebala biti kazna za propust u otkrivanju ubojica ministra Jozę Leutara, otkrivanju ubojica generala Šantića, otkrivanju ubojica Hrvata Bugojna, Travnika i svih drugih zločina počinjenih u ratu...?

Ova presuda još jednom pokazuje, da se ne biraju sredstva kako bi se uklonili lideri hrvatskoga naroda u BiH čime nam je poslana jasna politička poruka. Prisjetimo se samo dugogodišnjeg pritiska Haškog suda i podizanja optu-

žnica protiv praktično svih čelnika hrvatskoga naroda za ratni zločin Daria Kordića, Tihomira Blaškića, Jadranka Prlića, prisjetimo se navodnog antidaytonskog djelovanja hrvatskih čelnika, smjena i zabrana političkog djelovanja i zabrana rada u bilo kojoj državnoj instituciji čime su kršene brojne konvencije o ljudskim pravima i kojima je dvjestotinjak dužnosnika hrvatskog naroda uklonjeno iz javnog života, a svima oduzeto temeljno ljudsko pravo - pravo na rad. Kada su iscrpljena i ova sredstva prešlo se na dirigirano kompromitiranje i kriminaliziranje hrvatskih čelnika, pa se ne štede sredstva i trud da se pokaže kako su hrvatski čelnici korumpirani, lopovi, itd. Zatim slijede medijske hajke, pokretanje istraga, psihološki rat, dizanje optužnica i na kraju presude Jelaviću, Benderu, Čoviću...

Očita namjera pravosudnih tijela vlasti da svojim odlukama izravno utječe na definiranje političkih odnosa u BiH, obeshrabrujuća je i poražavajuća za sve one koji BiH žele izgrađivati kao pravnu državu, slobodnih i ravnopravnih naroda i građana. Politički motivirani i maratonski procesi protiv političkih čelnika Hrvata u BiH, očigledno osmišljeni i vođeni u cilju obeshrabrivanja i poniženja Hrvata u BiH postali su više politička nego pravosudna praksa.

Optuživanjem hrvatskih političkih i vojnih lidera hrvatskom narodu se poručuje da su nepoželjni u BiH i da se trebaju prepustiti političkoj volji međunarodne zajednice i druga dva naroda. Hrvatski narod se nalazi u dosad najtežoj političkoj situaciji budući implementacijom ovogodišnjih izbornih rezultata gubi politički utjecaj čak i u većinskim hrvatskim županijama, nepoštivanjem dogovora s drugim strankama o uspostavi vlasti i nepoštivanjem većinske volje Hrvata u BiH.

Goran Mišić

tamo najava pokojeg referenduma, kazali bi autori viceva. Probijeni su svi zakonski termini za formiranje nove vlasti.

Još uvijek nemamo formirano Vijeće ministara, federalnu Vladu, u kantonima je situacija po onoj narodnoj toploti-hladno. U Republici Srpskoj situacija je nešto bolja, ali sve u svemu nastavljaju se BH igre bez granica.

Mnogi smatraju da je ovdašnjim političarima puno važnije borba za fotelje i usko stranačke i osobne interese, naspram interesa građana koji su im na izborima ukazali povjerenje.

Visoki predstavnik Christian Schwarz Schilling nedavno je izjavio da su "stela i veza", među prvim riječima koje nauče stranci koji dođu u posjet našoj zemlji.

Relevantne međunarodne organizacije i zapadni mediji ističu da smo zemlja "hibridne demokracije", u kojoj se itekako krše osnovna ljudska prava.

Kada sve ove činjenice i dešavanja sagleda prosječni BH građanin s pravom se upita da li će nam ikada biti bolje???

Džanan Ribić

30 godina UNIVERZITETA U TUZLI

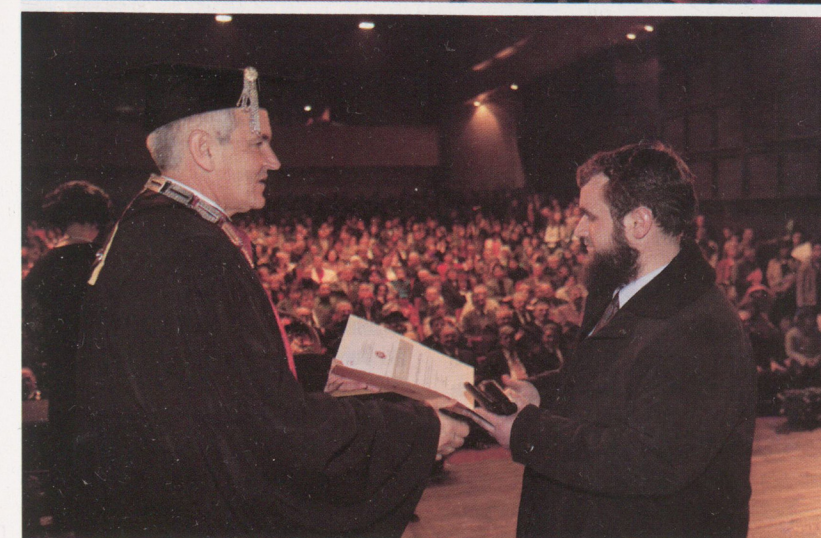

Obilježavanje tridesete obljetnice Univerziteta u Tuzli upotpunili su brojni sadržaji. Ističemo Svečanu akademiju, manifestaciju koja je u cijelosti posvećena studentima i to onim najboljim koji su bili nazočni i brojni rektori univerziteta te kulturni i politički *establishmet*. Plakete Univerziteta u Tuzli primila su 353 najbolja studenta - **Zlatne plakete i rektorovu nagradu od po 1.000 KM** dobilo je 30 studenata - diplomci koji su diplomirali na vrijeme s ukupnim prosjekom ocjena većim od 9,00. **Srebrnu plaketu** primilo je 229 studenata koji su sve ispite iz prošle godine položili na vrijeme s prosjekom ocjena većim od 9,00, a 17 njih je imalo prosjek 10,00! **Brončanu plaketu** dobila su 94 studenta koji su na vrijeme položili sve ispite iz prošle godine s prosjekom ocjena većim od 8,50.

U okviru obilježavanja tridesete obljetnice Univerziteta u Tuzli upriličena je i promocija diplomaca i magistara nauka Univerziteta u Tuzli. Promovirano je ukupno 823 diplomca koji su u proteklih godinu dana stekli visoku stručnu spremu na Univerzitetu u Tuzli, te 71 magistar nauka koji su magistrirali u prethodnoj godini. Obilježavanje značajne obljetnice upotpunila je između ostalog i promocija poštanske marke sa obilježjem Univerziteta, te izložba "1956. godina - Mađarska revolucija, nada za slobodu" upriličena povodom 60 godina mađarske revolucije. Svi univerziteti, pa tako i Univerzitet u Tuzli nastajali su na tadašnjoj klasičnoj matrici - kao regionalni univerziteti oslonjeni na lokalno gospodarstvo i lokalne potrebe. Na početku svoga djelovanja, Univerzitet u Tuzli bio je uglavnom tehnički univerzitet. Godinama se razvijao i proširivao, te tako danas ima 13 fakulteta, 44 studijska odsjeka i 20 tisuća studenata, oko 750 zaposlenih i 250 vanjskih suradnika, a samo u prvu godinu dodiplomskog studija ove akademske godine upisano je više od četiri tisuće studenata. U proteklih godinu dana na Univerzitetu u Tuzli diplomiralo je više od tisuću studenata.

Zvanice, profesori, roditelji i studenti

Obraćanje rektora prof. dr. Džeme Tufekčića

Nagrađeni studenti

Rektor predaje plaketu

Riječ rektora nagrađenim studentima

HOĆE LI NAM
I KADA BITI
BOLJE???

Izbori su već odavno iza nas. Većina će s pravom zaključiti da se do sada ništa nije promijenilo u pozitivnom kontekstu, dakako. Nadu u bolji život i sutra ako je suditi prema postizbornim zbivanjima imali smo samo u vrijeme izborne kampanje.

Samo tada građanima ove zemlje obećavane su kule i gradovi. Nova radna mjesta, saobraćajna infrastruktura, smanjenje korupcije, i sve što bi političarima palo na pamet u trenucima euforije nazvane izborna kampanja.

Nakon što su izbori prošli, opet sve po starom. Ništa se bitnije nije promijenilo. Tu i

PROF. DR. DŽEMO TUFEKČIĆ REKTOR UNIVERZITETA U TUZLI

HG - Vi ste dosta poznati javnosti Tuzle, ali i šire. No, s obzirom na to da se Hrvatski glasnik čita i izvan nje, možete li nam se u kratkim crtama predstaviti. Vjerujemo da je u par rečenica nemoguće reći o vašem životu i radu, ali, evo, izdvojite neke biografske podatke.

TUFEKČIĆ: Veoma mi je neugodno bilo što reći o sebi pa ću pokušati kroz igru brojki dati informacije o životu i radu. Na samom početku želim reći da sam po struci strojar od tehničara preko dipl. inž. strojarstva, magistra strojarstva do doktora tehničkih nauka iz područja strojarstva.

U svom dosadašnjem radu, jedan dio sam proveo u privredi - "Metal Električar" na zadacima "vođeci tehnolog za montažu industrijskih i termo energetske postrojenja" i tehnički direktor u fabrici čeličnih konstrukcija i procesne opreme.

Na Univerzitetu u Tuzli bio sam dekan Strojarskog fakulteta, Proroktor za nastavu i studentska pitanja, a sada sam Rektor. Prošao sam sva izborna znanja od asistenta do redovnog profesora. Napisao sam značajan broj radova pa neka brojke govore.

Publiciranih naučnih radova 68, publiciranih stručnih radova 53, univerzitetskih udžbenika 10, recenzija knjiga 12, recenzija radova 42, urađenih stručnih projekata i studija 61, elaboriranih naučno-istraživačkih projekata 10, mentorstva i rada u komisijama na magistarskim radovima 32, mentorstva i rada u komisijama doktorskih radova 23, član naučnih odbora međunarodnih kongresa 25 puta.

Radio sam na osuvremenjivanju laboratorija od kojih su značajnije tehnička dijagnostika, fleksibilni proizvodni sistemi, CNC, rapid prototyping, robotika i zavarivanje.

Držao sam nastavu na postdiplomskom magistarskom studiju na strojarskim fakultetima u Bihacu, Mostaru, Zenici i Tuzli.

Za svoj rad dobio sam veći broj priznanja od kojih bih izdvojio: diploma za radne vrline RGGF, Plaketa za doprinos u razvoju i afirmaciji Filozofskog fakulteta, srebrna Plaketa Univerziteta, počasna Plaketa općine Lukavac za sveukupni razvoj općine i podizanje njenog ugleda, Tuzlanska Plaketa za afirmaciju nauke, tehnike i tehnologije.

HG - Dugo ste proveli na tuzlanskom Univerzitetu. Možete li napraviti neku usporedbu Univerziteta nekad i sad. Kako se Univerzitet razvijao u zadnjih deset godina?

TUFEKČIĆ: Univerzitet je ranije imao uzlaznu putanju razvoja po matrici razvoja bazne industrije (rudarstvo, kemija i energija) čime je imao obilježje tehničkog univerziteta. Godine 1991. Univerzitet je imao 2500 studenata a danas oko 20.000. Grupacija tehničkih fakulteta danas broji

oko 3000 studenata, što predstavlja svega 15% od ukupnog broja studenata. Danas Univerzitet ima 12 fakulteta i Akademiju Dramskih Umjetnosti sa 44 studijska profila. Masovnost studiranja nije praćena povećanjem financiranja niti kvalitetom prostora za održavanje nastave.

HG - Kako komentirate situaciju u visokom obrazovanju na prostoru Tuzlanskog kantona i općenito BiH? Smatrate li da bi donošenje Zakona o visokom obrazovanju na državnoj razini moglo donijeti pomake na bolje?

TUFEKČIĆ: Na žalost u federaciji BiH visoko obrazovanje je u ingerenciji kantona, dok je u RS na nivou entiteta. Ne postoji krovni zakon o visokom obrazovanju ni agencija za akreditaciju što predstavlja veliku prepreku u implementaciji principa Bolonjske deklaracije. Veliku štetu imaju studenti, jer im je zbog izostanka harmonizacije nastavnih planova i programa onemogućena mobilnost. Međunarodna zajednica je BiH zbog toga dala lošu ocjenu bez obzira što su Univerziteti uz velike napore postigli kvalitetne rezultate. Zakon o visokom obrazovanju na državnom nivou je pretpostavka za bilo kakvu ozbiljniju raspravu o prijemu univerziteta BiH u evropski akademski prostor.

HG - U zadnje vrijeme svjedoci smo otvaranja nekih novih uglavnom privatnih univerziteta. Podržavate li takvo što i što mislite o kriterijima za osnivanje istih?

TUFEKČIĆ: Odmah želim reći da podržavam privatne univerzitete, ali pod istim uvjetima koji su postavljeni javnim univerzitetima, kako u pogledu prostora tako i pogledu kadrova. S druge strane javni univerziteti ne bi smjeli biti ograničeni u ostvarivanju vlastitih prihoda. Javni univerziteti bi mogli imati viši stupanj autonomije kako akademske tako i financijske. Konkurencija je neophodna, tržište neumoljivo i na tržištu ostaju samo najbolji. Privatni univerziteti, bar ovo što se kod nas vidi liče na ranije radničke univerzitete, ali vjerujem da će se dosljednom primjenom zakona o visokom obrazovanju urediti, dok sazrije svijest korisnika.

HG - Tuzlanski Univerzitet uvijek je bio poznat po značajnim projektima koje je realizirao. Kada bi nas slušali predstavnici drugih univerziteta možda bi rekli da smo prisutni jer govorimo o nečemu što je naše, ali, možete li izdvojiti neke od projekata po kojima je naš Univerzitet prepoznatljiv?

TUFEKČIĆ: Veliki je broj projekata koji se realiziraju u suradnji s drugim univerzitetima. Mišljenja sam, sagledavajući poteškoće koje imaju drugi univerziteti, da je projekt integracije Univerziteta u Tuzli veoma značajan, ako ne i najznačajniji. Mnoge konferencije preporučile drugim univerzitetima u okruženju da primijene model našeg univerziteta. Ništa manje nije važan ni projekt kojim Univerzitet u Tuzli treba realizirati ciljni politiku u izbornom periodu do 2010. godine, a obuhvaća sljedeće segmente:

Kadrovsku konsolidaciju, doktorski studij, laboratorijsku opremu, naučnoistraživački rad, pros-

torne kapacitete, sistem kvaliteta, paket dokumenata za mobilnost studenata i internacionalizaciju.

Univerzitet je naglo rastao po dva kriterija, po kriteriju broja studijskih profila i broja studenata što nije praćeno financijskim sredstvima, kadrovima i prostornim kapacitetima pa sada realiziramo projekt stabilizacije Univerziteta.

Također, financijski procesi u realizaciji Bolonjske deklaracije, a kojom su u primjeni dva nastavna plana i programa, trocikli sistem otvaranja čine značajne projekte u uvođenju sistema kvaliteta na integriranom Univerzitetu. Ipak najznačajniji projekt koji će imati izuzetne rezultate je "Povjerenje okruženja"

HG - Jesmo li po istima prepoznatljivi samo u našem bližem okruženju ili pak daleko šire?

TUFEKČIĆ: Ovo su projekti koji se moraju implementirati na svim univerzitetima u okruženju, jer samo integrirani univerziteti mogu kvalitetno uvesti principe Bolonjske deklaracije i povećati efikasnost studiranja.

HG - Kakva je suradnja s drugim univerzitetima, kako sa onima u BiH, tako i onim izvan njenih granica?

TUFEKČIĆ: Jedan od osnovnih ciljeva Bolonjskog procesa je mobilnost studenata i nastavnika. Da bi se realizirala mobilnost studenata neophodno je ispuniti dva uvjeta, a to su otvorenost i internacionalizacija. Ta dva uvjeta su dana u programu rada do 2010. godine.

U pripremi je prijedlog ugovora o suradnji univerziteta u BiH, članica Rektorske konferencije, koji će biti pretpostavka za harmonizaciju nastavnih planova i programa. Naš Univerzitet ima suradnju s 30 univerziteta iz 17 zemalja.

HG - Što je s kadrom? Smatrate li da raspoložimo s dovoljno stručnim ljudima ili pak i dalje moramo posezati za kadrom izvan naših granica?

TUFEKČIĆ: Otvorenost Univerziteta i mobilnost nastavnika omogućavaju spoznaje o nivou kvaliteta nastave, kriterijima, opremljenosti i aktualnosti nastavnih planova na drugim univerzitetima što može poslužiti kao osnova za harmonizaciju nastavnih planova i programa-kurikuluma radi mobilnosti studenata. Nijedan univerzitet u BiH s normativima i standardima iz Bolonjske deklaracije nema dovoljan broj nastavnika pa mora svakako posezati za nastavnicima s drugih Univerziteta. Naša je sreća da su dobre relacije s drugim univerzitetima omogućile zavidan nivo povjerenja i zadovoljstvo tako da nastavnici rado dolaze u Tuzlu, kao i naši iz Tuzle na druge univerzitete.

HG - Razvoj Univerziteta se osim u stručnom kadru ogleda i u otvaranju novih fakulteta i studijskih odsjeka. Koliko tuzlanski Univerzitet danas broji fakulteta i studijskih odsjeka i koliko studenata kako redovnih tako i na studijima za vlastite potrebe?

TUFEKČIĆ: Univerzitet u Tuzli ne želi biti "veliki univerzitet" po broju studenata i studijskih odsjeka. Naša veličina će se ogledati u kvalitetu

znanja, efikasnosti studiranja i validizaciji teoretskog znanja i praktičnih vještina naših diplomanata kroz sposobnost u podizanju konkurentne moći okruženja.

Danas Univerzitet broji 12 fakulteta i Akademiju Dramskih Umjetnosti s 44 studijska odsjeka na kojima studira oko 20.000 studenata.

HG - Razvoj tuzlanskog Univerziteta i njegovu ekspanziju u velikoj mjeri je ograničen nedostatkom prostora. Koliko znam i ovaj problem uspješno se rješava?

TUFEKČIĆ: Svi univerziteti u BiH su dobili na upotrebu prostor Kasarne pa sa opravdanim optimizmom i mi očekujemo da nam se prenese pravo korištenja kasarne "Husein Kapetan Gradašćević". Upravo je ovih dana dovršena adaptacija prostora DTV "Partizan" za potrebe Fakulteta za tjelesni odgoj i sport, ranije je Pravni fakultet dobio kvalitetan prostor, Prirodno matematički i Strojarski fakultet su dobili prostor bivšeg dačkog doma, Medicinski fakultet je sagradio i opremio novi moderan amfiteatar, Farmaceutski fakultet je dobio novi dekanat, kabinete i studentsku službu. Sada radimo na rješavanju prostora Ekonomskog fakulteta, Rudarsko geološko građevinskog fakulteta, Filozofskog fakulteta i Akademije Dramskih Umjetnosti. Cilj nam je da ispunimo uvjete iz standarda Bolonjske deklaracije.

Važno je napomenuti da načelnici općina Lukavac i Živnice nude veoma kvalitetne prostore za nastavni proces našim fakultetima što će biti predmetom razgovora narednih dana. Znači dolaze novi dani.

HG - Ekonomske prilike u BiH skoro da su na rubu srama. Rezultat toga je i veliki broj visoko obrazovanih osoba koje su godinama bez posla. Smatrate li da bi se na neki način u rješavanje ovog pitanja trebale uključiti i visoko školske ustanove? Što vi poduzimate po ovom pitanju i koliko se to pokazuje uspješnim?

TUFEKČIĆ: Ovo pitanje se mora svakodnevno postavljati u svim medijima, jer zadire u srž dostojanstva, ponosa i opstojnosti države i njenih građana. Mladi stručni jezični i informatički obrazovani kadrovi sa komunikacijskim sposobnostima i menadžerskim vještinama lako nađu posao i izvan

fond za istraživačko-razvojne projekte, uvesti poreske olakšice, promijeniti filozofiju i predrasude prema Visokom obrazovanju i tretirati ga kao najkvalitetniju investiciju a ne kao potrošnju.

Naš univerzitet se predstavio načelnicima općina jer želimo jake lokalne zajednice a centar će sam po sebi ojačati i jača. Dio Univerziteta želimo ojačati i učiniti ga poduzetničkim tako da će imati znatno veće vlastite prihode od budžetskih. Nudimo sinergijsko djelovanje našem okruženju i našem osnivaču jer samo u tom trouglu možemo brzo doći do cilja.

HG - Kako se i na koji način financira tuzlanski Univerzitet?

TUFEKČIĆ: Univerzitet u Tuzli je budžetski korisnik. Jedan dio (60%) od ukupnih prihoda dobiva iz budžeta dok manji dio (40%) ostvari u razmjeni sa okruženjem kao vlastite prihode. Cilj nam je da predemo magičnu crtu od 51% sa vlastitim prihodima u odnosu na ukupne prihode kako bi smo povećali financijsku autonomiju, jer smo sa akademskom zadovoljni. Tražimo i druge načine financiranja, a o tome ćemo drugom prilikom.

HG - Je li je po Vama tuzlanski Univerzitet dovoljno "otvoren Univerzitet"?

TUFEKČIĆ: Otvorenosti nikad nije dosta. Mislimo da smo dovoljno otvoreni ali više zbog nedostatka vlastitih kadrova nego što je sazrela svijest o neophodnosti ovog oblika suradnje. Ograničenja u otvorenosti predstavljaju i nedostatak financijska sredstva i mala potpora nevladinih organizacija izuzev WUS projekata. Mislim da u daljnjoj međuuniverzitetskoj i međunarodnoj suradnji naučnoistraživački rad i projekti moraju biti motivi za otvorenost. Nauka nema granica i mi ih ne smijemo postavljati već sklanjati u cilju širenja misije akademizma.

HG - Za kraj, vjerujemo da sa novim idejama i projektima nemate namjeru stati nego ih proširivati i unapređivati. Možete li nam otkriti neke od njih koje će u skorije vrijeme biti realizirane?

TUFEKČIĆ: U ovom periodu turbulencije kada imamo zakone o visokom obrazovanju na nivou entiteta, kantona bez krovnog zakona ograničenu autonomiju, posrmlu privredu, tretiranje visokog obrazovanja kao potrošnje umjesto

Rektori Univerziteta u Tuzli

Prvi rektor bio je akademik prof. dr. Tihomil Marković, od prisinca 1976. do kolovoza 1981.

Drugi rektor bio je prof. dr. Vojislav Magazinović, od rujna 1981. do kolovoza 1985.

Treći rektor bio je prof. dr. Ibko Pašić, od rujna 1985. do prosinca 1988.

Četvrti rektor bio je prof. dr. Sadik Latifagić, od siječnja 1989. do kolovoza 2000.

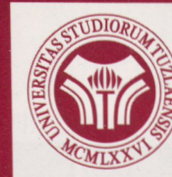
Peti rektor bio je prof. dr. Izudin Kapetanović, od listopada 2000. do prisinca 2005.

Šesti rektor je prof. dr. Džemo Tufekčić, od siječnja 2006.

granica BiH. A što nama ostaje? Nemogućnost povećanja nivoa konkurencijske moći, vitalnost, ekonomija bazirana na znanju i sve što smo uložili u visoko obrazovanje koristi neko drugi. Rješenje je jednostavno. Uključiti Univerzitet u projektiranje vizije razvoja regije BiH u cijelosti, školovati kadrove za realizaciju vizije, osigurati poticajna sredstva, formirati Ministarstvo za nauku i tehnologiju, formirati

investicije, želimo stabilizirati sistem, zadržati gradijent rasta i razvoja, kadrovski i prostorno osnažiti sve fakultete, pripremiti se za doktorski studij i osigurati kvalitetnije financiranje i afirmirati naučno istraživački rad. Svi drugi projekti su nadgradnja ovim baznim koji u ovom trenutku ne bi bili realni.

Ankica Stjepić-Čosić

UNIVERZITET U TUZLI pripreme i osnivanje

Tuzla je već 48 godina sjedište visokoškolskih ustanova.

Visoko školstvo u Tuzli počelo se razvijati osnivanjem više Rudarsko-tehničke škole 1958. godine, Tehnološkog fakulteta 1959. godine, Rudarskog fakulteta i Više pedagoške škole 1960. godine, Više ekonomsko-komercijalne škole u Brčkom, sa odjeljenjem u Tuzli, 1961. godine, dok do formiranja odjeljenja Muzičke akademije i Elektrotehničkog fakulteta iz Sarajeva u Tuzli dolazi kasnijih godina.

Na temelju dokumenta "Osnovni društveni stavovi i polazne osnovne u razvoju, financiranju i organiziranju visokoškolskih i znanstvenoistraživačkih institucija u regionu sjeveroistočne Bosne", lipnja 1971. godine osniva se Zajednica visokoškolskih i znanstvenoistraživačkih ustanova u Tuzli u siječnju 1972., a ožujka 1972. osniva se Konzorcij za razvoj višeg i visokog obrazovanja i znanstvenoistraživačkog rada u Tuzli.

U Zajednicu se udružuju: Tehnološki fakultet, Rudarski fakultet, Institut za rudarska i kemijsko-tehnoška istraživanja, Pedagoška akademija, Viša ekonomsko-komercijalna škola u Brčkom, i Savezni centar za obrazovanje i zaštitu u industriji i rudarstvu. Naknadno Zajednici pristupa Odjeljenje Muzičke akademije i Elektrotehničkoga fakulteta iz Sarajeva u Tuzli.

Na sjednicama Zajednice i Konzorcija, 1974. godine su donijeti: Srednjoročni programi razvoja do 1980. godine: Program razvoja visokoškolskih ustanova na području sjeveroistočne Bosne, Program unapređenja studentskog standarda i Program stambene izgradnje članica Zajednice.

Konzorcij je sudjelovao u financiranju dogradnje Tehnološkog fakulteta u Tuzli i Više ekonomsko-komercijalne škole u Brčkom, kao i u financiranju znanstvenih skupa u Tuzli.

Otvorene su ili proširene sljedeće visokoškolske institucije: Odjeljenje Elektrotehničkog fakulteta iz Sarajeva u Tuzli, Odsjek primijenjene geologije na Rudarskom fakultetu, koji je time prerastao u Rudarsko-geološki fakultet, Odsjek zaštite na radu i životne okoline na Tehnološkom fakultetu, Odjeljenje Muzičke akademije iz Sarajeva u Tuzli, Medicinski fakultet u Tuzli i Ekonomski fakultet u Brčkom.

Na temelju pozitivnog iskustva iz djelovanja Zajednice visokoškolskih i znanstvenoistraživačkih institucija, Skupština općine Tuzla je 25. travnja 1995. utvrdila Osnove za konstituiranje Univerziteta u Tuzli i imenovala Inicijativni odbor za osnivanje Univerziteta, na čelu sa akademikom Ismetom Mujezinovićem.

Pošto su ostvareni svi prethodni preduvjeti, 18. studenoga 1976. zaključen je Sporazum o udruživanju visokoškolskih i znanstvenoistraživačkih organizacija u Univerzitet u Tuzli. Sporazum su zaključile sljedeće institucije: Tehnološki fakultet, Rudarsko-geološki fakultet, Pedagoška akademija, Ekonomski fakultet u Brčkom, Elektrotehnički fakultet iz Sarajeva u Tuzli, Medicinski fakultet i Institut za rudarska i kemijsko-tehnoška istraživanja.

Na prvoj sjednici Skupštine Univerziteta, 15. prosinca 1976. godine, konstituirani su organi Univerziteta i izabran je prvi rektor Univerziteta akademik prof. dr. Tihomil Marković, a na svečanoj sjednici Skupštine, održanoj 18. prosinca 1976. godine, zvanično je proglašeno osnivanje i početak rada Univerziteta u Tuzli.

J.N.

GENERALNI KONZUL RH U TVZLI SE SUSREO S PREDSTAVNICIMA HRVATSKIH UDRUGA PROISTEKLIH IZ DOMOVINSKOGA RATA

g. Miroslav Kovačić, g. Mr. Josip Juras, gđa. Elizabeta Kaleb

U prostorijama Konzulata Republike Hrvatske u Tuzli, generalni konzul mr. sc. Josip Juras zajedno sa svojim suradnicima konzulicom Elizabetom Kaleb i konzulom Miroslavom Kovačićem, upriličio je sastanak sa svim hrvatskim udrugama proisteklim iz Domovinskoga rata, a koje egzistiraju na području djelovanja konzulata (Tuzlanska županija, Posavska županija, Distrikt Brčko i dijelovi RS). Sastanak je održan 22. studenog ove godine.

Na samome početku gospodin Juras je istaknuo kako će ovakvi susreti postati redovita praksa i da će se na njima pokušati uočiti i riješiti problemi s kojima se ove udruge susreću.

Razgovaralo se o aktualnostima iz Konzulata RH u Tuzli, materijalnom položaju hrvatskih udruga i problemima sa kojima se suočavaju u svakodnevnom radu, o suradnji hrvatskih udruga s nadležnim tijelima vlasti županija i općina, kvaliteti međusobne suradnje hrvatskih udruga i o tome kako je poboljšati, ocijenjena je i dosadašnja suradnja i pomoć Republike Hrvatske, te su doneseni prijedlozi za buduću suradnju i po-

ložaj hrvatskih udruga u budućnosti općenito. Predstavnici udruga su pojedinačno govorili po predloženim temama. Istaknut je problem hrvatskog državljanstva Bošnjaka i Srba, stradalnika domovinskog rata u postrojbama HVO-a, zatim problemi financiranja udruga i lošeg odnosa s vlastima u nekim sredinama, a udruge iz Tuzlanske županije su istaknule problem odsustva Hrvata u Ministarstvu za boračka pitanja Tuzlanske županije.

Generalni konzul je iskazao razumijevanje za probleme boračke populacije jer je i sam sudionik Domovinskoga rata, te je obećao pomoć u rješavanju iskazanih problema osobito u upoznavanju sa propisima Republike Hrvatske koji su od interesa za boračku populaciju. Također će se razmotriti mogućnost dovođenja odgovarajuće osobe iz Zagreba koja bi te propise približila članovima udruga s prostora sjeveroistočne Bosne. Na kraju je dogovoreno da će se slični sastanci održati i po pojedinim općinama.

Goran Mišić

Sudionici razgovora

Zgrada Konzulata

SUSRET DEKANA I GVIJDIJANA SAMOSTANA SJEVEROISTOČNE BOSNE U KONZULATU REPUBLIKE HRVATSKE U TUZLI

U ponedjeljak, 20. studenoga 2006. godine, u prostorima Konzulata Republike Hrvatske u Tuzli, na poziva generalnog konzula gospodina mr. sc. Josipa Juras, održan je susret dekana i gvardijana sjeveroistočne Bosne.

Susretu su nazočili dekani tuzlanskog, šamačkog, doborskog i brčanskog dekanata preč. Pero Ilikić, preč. Bartol Lukić, preč. Ilija Orkić i preč. Veselko Župarić, tuzlanski, plehanski, dubravski i toliški gvardijani fra Zdravko Anđić, fra Miroslav Ilić i fra Marijan Živković, i vlač. mr. sc. Josip Lebo, ravnatelj KŠC "Sv. Franjo" Tuzla.

Razlog susretu, između ostalog bio je upoznavanje Konzula i njegovih suradnika sa svećenicima koji imaju važne uloge u crkvi na ovim prostorima, razgovor o trenutnoj situaciji i poteškoćama s kojima se susreću u svom poslanju.

Na početku susreta generalni konzul gospodin mr. sc. Josip Juras, sa svojim suradnicima konzulima: gospodom Elizabetom Kaleb i g. Miroslavom Kovačićem upoznao je prisutne s nekim zadacima i poslovima, kao i područjem koje pokriva konzulat u Tuzli. Nakon toga su pojedini svećenici predstavili područja koje pokrivaju iznijeli svoje vizije, namjere i probleme s kojima se susreću.

Nakon jednoipolsatnog susreta nastavak ugodnog razgovora nastavljen je na zajedničkoj večeri koju je priredio konzul i njegovi suradnici.

Josip Lebo

U SARAJEVU SVEČANOST POVODOM ZAVRŠETKA RADOVA NA OBNOVI SPOMENIKA I BISTE SILVIJA STRAHIMIRA KRANJČEVIĆA

U organizaciji Grada Sarajeva i Hrvatskog kulturnog društva Napredak 1. studenog 2006. je u Sarajevu održana svečanost povodom završetka radova na obnovi nadgrobnog spomenika i vraćanja biste velikog pjesnika Silvija Strahimira Kranjčevića.

Na svečanosti su govorili Gradimir Gojer, predsjednik Društva pisaca BiH, prof. dr. Franjo Topić, predsjednik HKD Napredak i gradonačelnica Sarajeva gospođa Semiha Borovac.

Gojer je u svom govoru još jednom istaknuo veličinu ovoga pjesnika, koji je kako kaže i za Krležu bio vrhunac hrvatske poezije.

Prof. dr. Franjo Topić je rekao kako je Napredak spomenik podigao 1913. godine te je pročitao novinsko izvješće s tog događaja. "Od

obnove 1990. Napredak svake godine uređuje grob i svake se godine na blagdan Svih svetih Napretkovići i drugi poštovatelji znamenitog Silvija okupe na pjesnikovu grobu te u mislima, s njegovim pjesmama i molitvama odaju počast jednom od najvećih pjesnika hrvatskoga roda i Bosne i Hercegovine koji je umro u Sarajevu 29. listopada 1908. godine", kazao je Topić.

Gradonačelnica Borovac je istaknula vrijednost i pjesnika i spomenika, ali i ove rekonstrukcije. Kazala je kako je Gradska uprava s radošću prihvatila inicijativu da se spomenik obnovi te je za obnovu izdvojila 25. 000 maraka.

Nakon svečanosti na groblju svi su se preselili u park preko puta zgrade Predsjedništva BiH gdje su gradonačelnica Semiha Borovac i predsjednik HKD Napredak prof. dr. Franjo

Topić govori na Kranjčevićevom grobu

Topić, Borovac i Vrbosić polažu cijepce na Kranjčevićev

Topić otkrili bistu, koja je za vrijeme prošlog rata spašena i pohranjena u sakristiju crkve Svetog Ćirila i Metoda za bolje dane.

Inače valja reći kako je nadgrobni spomenik napravio začetnik hrvatske skulpture Rudolf Valdec, a bistu je sedamdesetih godina 20. stoljeća napravio također vrhunski kipar Vojin Bakić.

Na svečanosti je između ostalih nazočio i veleposlanik Republike Hrvatske Josip Vrbosić.

U popodnevnom je satima na grob Silvija Strahimira Kranjčevića kao i svake godine došao i uzoriti kardinal Vinko Puljić gdje se pomolio i blagoslovio grob.

Vanja Gavran

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO "NAPREDAK" ORAŠJE

Obnoviteljska skupština HKD "Napredak" Orašje

Na Obnoviteljskoj skupštini održanoj 19. listopada 2006. godine u Orašju, u Radno su predsjedništvo imenovani: Mato Nedić, Mario Oršolić i Nedjeljko Nedić, u Provjerbeno povjerenstvo Marijan Damjanović i Ljerka Mikić, u Izorno povjerenstvo Sunčana Dominković i Paulina Mikić, za zapisničarku Đurđica Dominković, te za ovjervatelje zapisnika Mira Šubašić i Kristina Dominković.

Nakon toga izabran je Upravni odbor u koga su imenovani Mario Oršolić, Mato Nedić, Đurđica Dominković, Marijan Živković, Nikola Benković, Ilija Mikić, Pejo Pejić, Nedjeljko Nedić i Željko Klaić.

Tada su skupštinari donijeli Odluku o obnavljanju rada HKD "Napredak" Orašje, sa sjedištem u Orašju. Za predsjednika je izabran prof. Mario Oršolić iz Tolise koji će, odlukom Skupštine, zastupati i predstavljati Društvo u javnosti. Profesor Oršolić je rekao da će se HKD

"Napredak" Orašje aktivno uključiti u kulturni život općine Orašje i Županije Posavske organiziranjem raznih kulturnih događaja te suradnjom s drugim kulturnim i javnim ustanovama i institucijama. Oršolić je izrazio nadanje kako će općinske i županijske vlasti imati sluha i financijski pomoći spomenute aktivnosti.

Prisutne je pozdravio prof. dr. Miroslav Petrović, predsjednik HKD "Napredak" Tuzla, te u svoje ime i u ime središnjice, zaželio mnogo uspjeha u radu. Obnoviteljskoj su skupštini prisustvovali još i g. Nikola Čiča, dopredsjednik HKD "Napredak" Tuzla i glavni tajnik g. Juraj Novosel.

Inače, obnoviteljska skupština HKD "Napredak" Orašje je upriličena u povodu Dana općine Orašje, 23. listopada što je dobar znak uspješne suradnje u budućnosti.

Mario Oršolić

Radno predsjedništvo

U SJEĆANJIMA BOSANSKIH FRANJEVACA I NA TEMELJIMA SAMOSTANA SREBRENICA

Osim što svjedoči o povijesnim tragovima i djelovanjima bosanskih franjevaca, koji jedini u BiH imaju neprekinuti nit djelovanja duljeg od 700 godina, kapelicu koriste malobrojni katolici iz Bratunca i Srebrenice, za ispovijedanje svoje katoličke vjere.

Franjevačka provincija "Bosna srebrena" s ponosom nosi povijesno ime utemeljeno u Srebrenici. Za razliku od pradavnih vremena, kada je Srebrenica bila jedno od najrazvijenijih gradskih središta, tadašnje bosanske države, danas je Srebrenica gradić koji vidi još uvijek otvorene ratne rane. Tek rijetki znaju da se Srebrenica u pisanim izvorima spominje prvi put, 1352. godine, a franjevački samostan je prema nekim povijesnim izvorima, u Srebrenici osnovan 1258. godine. Pouzdani pisani tragovi o postojanju franjevačkog samostana i crkve Svete Marije datiraju iz 1387. godine. Poslije osvajanja Bosne sultan Mehmed Fatih posjetio je franjevački samostan u Srebrenici i darovao mu "srebreni lakat", očito neki relikvijar podrijetlom iz Dalmacije. Kroz 16. i 17. stoljeće "lakat" je bio predmetom znatnih sukoba

tadašnjih muslimana, koji su rado navraćali u samostan kako bi ga pogledali, a samostan je uživao veliki ugled. Na manje poznatom lokalitetu Klisu, blizu središta današnje Srebrenice, vide se kameni tragovi crkve i samostana. Spomen kapela Svete Marije, uza same je stare temelje, podignuta 1990. godine, u znak obilježavanja 700. obljetnice institucionalnog djelovanja Franjevačke provincije "Bosna Srebrena". Deset godina kasnije obnovljena je uz pomoć Vlade Federacije BiH.

Zahvaljujući svijesti ljudi svih vjera, koji znaju kako je ovo mjesto povijesno i sveto, kapela je sačuvana tijekom minolog rata. Osim što svjedoči o povijesnim tragovima i djelovanjima bosanskih franjevaca, koji jedini u BiH imaju neprekinuti nit djelovanja duljeg od 700 godina, kapelicu koriste malobrojni katolici iz Bratunca i Srebrenice, za ispovijedanje svoje katoličke vjere. Jednom mjesečno im misu drži fra Martin Antunović, a po potrebi omljeni ujkio im se i češće nade na pripomoći. Prigodom našega boravka u Srebrenici, čije su prve kuće izgrađene ispod starog grada Srebrenik, na misi

se okupilo tridesetak vjernika. "Došli su praktično svi. Nemamo mogućnosti za stalni boravak svećenika u Srebrenici, a ja sam zadužen i za Zvornik. Inače, župa je Zvornik, koja pripada Tuzlanskom dekanatu, a svojevremeno je i u Zvorniku postojao franjevački samostan. Svoje organizacijske veze su imali samostani Srebrenica, Zvornik i Gradovrh u Tuzli", kazao nam je fratar Antunović.

Bratunacki i Srebrenički katolici, koji su smjerno molili sa svojim svećenikom, su nam posebice naglasili kako o njima jedino skrbe franjevci. U životu su, kao i većina susjeda, prepušteni sami sebi i svojim nevoljama. I novinari ih rijetko kada posjete, jer je Srebrenica, na sveopću žalost, nesreću i civilizacijsku stramotu, postala najpoznatija po neviđenom stradanju Bošnjaka 1995. godine. Svjesni toga bratunacki i srebrenički katolici svoje nedaće i ne spominju, već su se uz zahvalnost svojim svećenicima zahvalili i redakciji HRVATSKOGA GLASNIKA, što ih se sjetila i posjetila.

N. J. IVANOVIĆ

Arheološka istraživanja Srebrenika

Prije nepuna dva mjeseca počela su arheološka istraživanja starog grada Srebrenik. Da ne bi bilo zabune riječ je o staroj i manje poznatoj građevini, na brdu iznad Srebrenice, a ne o općinskom središtu istoimenog naziva. Nekada ranije zabuna ove vrste nije moglo biti, jer je izvorni, matični i pravi naziv današnje Općine Srebrenik - S R E B R N I K. Poznata je i pjesma sevdalinka "Srebrenika nema od Travnika".

Temeljem dubinskih snimanja ustanovljeno je kako se ispod ovog lokaliteta nalaze dva podzemna hodnika - jedan do današnje "Bijele džamije", koja je podignuta na temeljima crkve Svetog Nikole, a drugi do spomen kapele.

Spomen kapelu rado posjećuje većina znatizeljnika koji dođu u Srebrenicu. Najčešći domaćin im bude Izet Imamović (1928), koji živi u obiteljskoj kući pedesetak metara udaljenoj od kapele i posjeduje ključeve. "Od 1990. godine, otkako je podignuta spomen kapela, brinem o njoj kao o svojoj imovini. Nije to samo vjersko zdanje, već i povijesni spomenik, a ja pomalo govorim talijanski, njemački i mađarski jezik pa strancima puno toga ispričam", rekao nam je domaćin Imamović, smiješkom propraćajući epitet kako je postao fra Izet, naglašavajući da su mu ga pripisali novinari.

"EVO ME GOSPODINE" - održan IX. FRAMAFEST IUVENTUS SALINARUM APSOLUTNI POBJEDNIK

U Sarajevu je 21. listopada održan deveti po redu Festival duhovne glazbe FRAMAFEST. Ove je godine Framafest okupio sedamnaest izvođača i skoro tisuću mladih iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

Program je započeo misnim slavljem u Crkvi sv. Ante na Bistrici koji je predvodio asistent FRAME Bosne Srebrenice fra Nikica Vujica. U ime Franjevačkoga samostana u Sarajevu mlade je pozdravio i fra Petar Anđelović, voditelj Trećega franjevačkoga reda provincije Bosne Srebrenice.

Riječi "Evo me Gospodine" uzete su za geslo devetoga Framafesta. Inače, ideja festivala duhovne glazbe se rodila u ljetu 1998. godine i od tada, pa sve do danas FRAMAFEST je jedini takav festival u katolika Bosne i Hercegovine. Generalni pokrovitelj Festivala je Vijeće franjevačkih zajednica, a organizator provincijska središnja FRAME Bosne Srebrenice.

I ove su godine na FRAMAFESTU nastupili i mladi iz Tuzle okupljeni u glazbeno-vokalnu skupinu "Iuventus Salinarum" pod ravnanjem Zlatka Špoljarevića. Tuzlanski su se framaši predstavili skladbom "Dobro jutro (Isusu)" za koju je tekst, glazbu i aranžman uradio Davor Matošević.

Iako Framafest nije festival natjecateljskoga karaktera, ipak se svake godine dodijele priznanja za najbolje i

najslušanije pjesme i skupine s prethodnoga Festivala. Tako su ove godine Hrvatski katolički radio i Radio postaja "Mir" Medugorje najslušanijom pjesmom u protekloj godini proglasili pjesmu tuzlanskih framaša "Grad na gori" za koju je tekst napisao Mladen Bosankić, a glazbu i aranžman Davor Matošević i Vedran Čičak. Slavlju Tuzlaka tek nije bilo kraja, kada je Radio postaja "Mir" Medugorje skupinu "Iuventus Salinarum" proglasila i najperspektivnijim sastavom s prethodnoga FRAMAFESTA.

Ovo je već drugi put u posljednje tri godine kako su mladi iz Tuzle ponijeli ovu laskavu titulu međugorske radio postaje. Dokaz je to svakako, marljivoga i predanoga rada tuzlanskih franjevaca sa svojim mladima, ali isto tako i kvalitete koju zbor odnosno glazbeno-vokalna skupina "Iuventus Salinarum" neosporno posjeduje.

Veliki projekt koji se nalazi pred tuzlanskim framašima jest izdavanje nosača zvuka na kojemu bi se našle pjesme s kojima su se do sada predstavljali na svim prethodnim Festivalima. Nadajmo se da će im ovi uspjesi otvoriti i neka do sada zatvorena vrata, te da će se naći osobe voljne pomoći ovoj skupini mladih i ambicioznih ljudi.

I. K.

Udruga katoličkih studenata Emaus u suradnji s Povjerenstvom za Pastoral mladih Vrhbosanske nadbiskupije organizirali su sredinom mjeseca studenog za studente posjet i izlet župi Lukavac.

Posjeti se odazvao velik broj studenata koji studiraju u Sarajevu, jer činjenica je da su mladi uvijek željni druženja i stjecanja novih poznanstava. Župa Lukavac je tako oživjela te subote.

Svetu misu predvodio je vlč. Šimo Maršić, profesor na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji i povjerenik za pastoral mladih. U prigodnoj propovijedi on je istaknuo svim mladima kako se trebaju voditi duhom svetim, ne trebaju se prepustiti životnim teškoćama koje nažalost znaju biti i česte, nego sve trebaju nadići moleći Boga za snagu. Bog nas nikada ne napušta i uvijek bdije nad nama. Na svetoj misi pjevali su svi zajedno, dizali ruke u visine i slavili Boga. Veliko hvala na gostoprimstvu i odličnoj organizaciji zaslužuju svakako prečasnii Pero Ilikić, župnik i vlč. Josip Gvajdner, kapelan koji su u župu Lukavac

unijeli pravi duh mladih, koji su goste iz Sarajeva dočekali s radošću.

Program je bio tako lijepo osmišljen da je vrijeme jako brzo prošlo. Pored igara za parove, plesa, pjevanja bio je tu i veoma bogat ručak, koji su majke domaćice pripremile. Sarma je bila baš ukusna i svi su samo tražili još, meso je bilo odlično pečeno i ukusno, a za kolačiće su se svi otimali. Ovakvo druženje je još jedan dokaz da mladi nisu pali u zaborav i da nisu pasivni i nezainteresirani. Mladi vole život i vole Boga.

Oni se okupljaju u crkvi slaveći život. Mladima treba dati šansu da pokažu što znaju. Silno ih se želi potaćiti, tjera ih se odavde, traži se od njih previše. Ali mladi se bore i izborit će se zasigurno za sebe. Neće otići odavde nikada, nego će se zajedno pomagati i uživati u životu. Neka nam Bog da zdravlja, volje i snage da rastemo u zajedništvu. Neka se zajedništvo među mladima širi raste. Družite se i uživajte u ovom prelijepom životu! Maja Jurić

Emausovci na izletu u Lukavcu

Snimak za sjećanje

SVI SVETI I DUŠNI DAN

Misno slavlje na katoličkom groblju BORIC je predvodio fra Nikola Matanović uz koncelebraciju svećenika Franjevačkog samostana Tuzla

Na groblju Josipovac misu je služio fra Zdravko Anđić, gvardijan

Na groblju Josipovac...

SVECI SE NIKAD NE RAĐAJU SVETIMA, ONI ŽIVE I UMIRU KAO SVETI

Zastani na trenutak i sjeti se da smo bez pitanja uronjeni u svoje danas i nitko nas ne pita možemo i smijemo li dalje! Nismo se ni okrenuli a dalje više i nema, isteklo je naše vrijeme i trenutak je proživljen u tlapnji i oskudici bez osvrtnja na poziv svetosti. Reći ćemo kako nas nitko ne poziva da ne prosipamo ono što nam je dano rođenjem, otkucaji srca, udisaji života i dar ljudi koji čine naše dane vrijednima. Sami sebe oblikujemo jer se teško nositi s pravilima i zakonima gdje smo naizgled slobodni a stiže nas teret krivice kad se ne držimo pravoga puta. Zato prazninom i odzvanja naš križ sve dok u njemu nema slatkog bremena i volje za žrtvovanjem za ovaj dan, za ovu ženu, za onoga muškarca i dijete, čije lice svi nosimo, čije suze svi prečesto plačemo i nadamo se čudu. Znamo dobro da se čudo rijetko desi, nama gotovo nikad, možda samo svetima, odabranima po rodu i krvi. Možda čak niti svi oni nisu okusili čuda. A ako i jesu, jesu li bili toga svjesni? Oduvijek smo se zamarali mitovima da su sveci živjeli u pokori s koricom kruha u šaci i molili

milijune molitava u danu. Otkako smo čuli za njih teško nam je o njima razmišljati, a kamoli pričati. Mislimo da je svetački lik samo freska znana po žarko vatomnom oreolu. Ma koliko se trudili oduprijeti se "dalekim" svecima oni i dalje nastavljaju mirisati na čudo i zvučati kao poziv u svetost. Gdje su sveci danas, kad su prestiž i vlast pretpostavljeni dobroti i ljubavi? Sad je vrijeme rođenja svetaca, zlatno doba vladavine nemoralna i uspon naše ustajalosti u životu punom sumnji i prepreka suvremenoga svijeta. Svi su sveci imali njivu u svojem vremenu, njivu obraslu trnjem i korovom. Nisu imali u svojim danima popločane putove i izgrađene tvrđave. Njihova je baština bio jedan učitelj rođen prije njih nekoliko stoljeća pa i tisućljeća u staroj državi Palestini, u jednoj siromašnoj obitelji.

Isti je to onaj učitelj kojega su razapeli na križ i osramotili najvećim izrugivanjem.

U tih nekoliko dana desilo se čudo koje odzvanja kroz ljudsku povijest i ne da se stišati niti proljevanjem krvi, niti lažnim kodovima,

volji i postigli su svetost. U tome su uspjeli jer su bili hrabri i nisu dopustili da ih ista skrene s tog puta, bili su svjesni da je vječni život daleko vredniji od ovozemaljskog. I mi moramo slijediti njihov primjer. Ako su oni mogli, zašto ne bismo mogli mi? Bog je dobar prema svima!" kazao je propovijedajući na svetkovinu Svih Svetih fra Franjo Martinović, župnik iz Brežaka.

Tako se i ove godine znatan broj vjernika okupio na poznatom tuzlanskom groblju "Josipovac" na kome su sahranjene trideset i dvije časne sestre koje su nekada službovale u ovom kraju. Misu je predvodio gvardijan tuzlanski, fra Zdravko Anđić koji je između ostalog kazao: "Okupljamo se na grobovima naših pokojnih, palimo svijeće, donosimo im cvijeće i molimo se za njih Bogu da bi im na taj način odali poštovanje. Sve to činimo jer na neki način vjerujemo da oni nisu mrtvi, da su u nekoj drugoj dimenziji u koju i mi sigurno idemo jer smo svjedoci da ovo tijelo moramo ostaviti. Dušni dan

poticaj je na molitvu. Mi kršćani vjerujemo da postoji i "trpeća" Crkva, tj. ona Crkva koja se nalazi u mukama, za koju kažemo da su to duše u čistilištu koje nisu ostvarile svoju puninu da su u svjetlu Božje nazočnosti, nego koje idu prema toj nazočnosti. Zato se molimo za duše pokojnika. Na koncu to je dobro i za nas jer naša molitva za pokojne je i molitva za nas same, da i mi idemo sigurno kroz ovaj život i da ispunimo svoje kršćansko poslanje, a to je da budemo u Božjoj blizini i da gledamo Boga licem u lice".

Groblje Josipovac, mjesto je na kome su sahranjene trideset i dvije časne sestre koje su živjele na ovim prostorima u prošlom stoljeću. Ono je bilo nepoznanica skoro za sve žitelje tuzlanskog kraja do 1988. godine kada je oformljeno i preuređeno. Riječ je o časnim sestrama koje su boraveći na ovim prostorima vodile Katoličku školu sve do 1949. godine.

Ankica Stjepić-Čosić

REQUIEM NA SVI SVETE

Prva dva dana mjeseca studenoga zauzimaju posebno mjesto u životima kršćana. To su dani kada se Crkva, ali i svatko od nas ponaosob spominje i prisjeća svojih vjernih mrtvih, svih onih znanih i neznanih, malih i velikih ljudi koji su svoj zemaljski život proživjeli u svetosti. Zapaliti svijeću svojim pokojnima na Svi svete ili na Dušni dan, običaj je, koji je već odavno nadišao okvire kršćanstva i postao općeprihvaćena društvena norma.

Katolici tuzlanskoga kraja također su se spominjali svojih pokojnika. Preko dana su to činili u crkvi i na grobljima uz mise i opijela, a navečer uz glazbu, na koncertu duhovne glazbe koji je ovom prigodom organizirao Franjevački samostan. Još su jednom gosti Samostana bili članovi Mješovitog zbora "Srbadija" iz Bijeljine, a na njihovu su se repertoaru ovaj put našli Requiem Wolfganga Amadeusa Mozarta i Opelo Stevana Mokranjca. Izborom koncertnih djela također je upotpunjena simbolika koju Svi sveti i Dušni dan nose sa sobom.

Srpsko crkveno pjevačko društvo "Srbadija" iz Bijeljine osnovano je 1898. godine, a svoj je rad obnovilo 1992. godine. U proteklih trinaest godina zbor je održao nekoliko stotina nastupa po Bosni i Hercegovini i u inozemstvu.

Mješoviti zbor "Srbadija" kojim ravna prof. dr. Desanka Trakilović ima iznimno bogat repertoar, a čine ga duhovna i svjetovna djela od srednjovjekovnih pa do suvremenih domaćih i

svjetskih skladatelja. Od svoga osnutka Srpsko crkveno pjevačko društvo "Srbadija" iz Bijeljine baštini brojna odlikovanja, priznanja i visoke ocjene glazbenih stručnjaka i kritike.

Tuzlansku je publiku osobito zaintrigirala Mozartova Misa za mrtve odnosno Requiem, djelo koje već stoljećima privlači pozornost brojnih skladatelja zbog izvanrednoga teksta, u kojem se izmjenjuju dramski odlomci s opisima Strašnog suda, i lirski, u kojima se ponizno moli za spas i smirenje pokojnikove duše.

Budući da se koncem siječnja 2006. godine navršilo 250 godina od Mozartova rođenja, ovim se koncertom i Franjevački samostan priključio brojnim svjetskim metropolama i glazbenom svijetu uopće u proslavi značajnoga jubileja.

Nakon vrhunske izvedbe gosti iz Bijeljine su pobrali pljesak publike, a i jedni i drugi, zadovoljni su napustili Franjevački samostan.

I. K.

Mješoviti zbor "Srbadija" pod ravnanjem prof. dr. Dese Trakilović

POVIJEST SVETKOVINA

Podrijetlo svetkovine Svih svetih valja tražiti na Istoku, već tamo u IV. stoljeću. Ondje se u Antiohiji slavio blagdan svih svetih mučenika na prvu nedjelju po Duhovima. U VI. je stoljeću isti blagdan na isti dan uveden i u Rimu, a stoljeće kasnije papa Bonifacije IV. stavio ga je na 13. svibnja, točnije na onaj dan kada je taj isti Bonifacije IV. poganski hram Panteon, posvećen svim bogovima, pretvorio u crkvu na čast Bogorodici i svim svetim mučenicima. Papa Grgur IV. premjestio je godine 835. svetkovinu Svih svetih na 1. studenoga, najvjerojatnije iz čisto praktičnih razloga budući je nakon završene žetve i berbe bilo lakše osigurati hranu i piće za veliko mnoštvo hodočasnika koji bi tom zgodom nagrnuli u Rim. Postoje i mišljenja da je blagdan Svih svetih prebačen od 13. svibnja na 1. studenoga pod anglosaskim i franačkim utjecajem, budući su ti narodi baštinili neke tradicionalne religijske običaje starih Kelta.

Spomendan vjernih mrtvih dugujemo inicijativi benediktinskog opata iz Clunyja, svetoga Odilona. Koncem I. tisućljeća već se na mnogim mjestima nakon blagdana Svih svetih slavio i spomendan mrtvih. Tu je praksu, unutar benediktinskoga reda, sv. Odilon i službeno uveo 998. godine. Od tada se spomendan vjernih mrtvih obilježava u oko tisuću benediktinskih samostana, a samim time i na velikome dijelu europskoga kontinenta. Godine 1311. spomendan vjernih mrtvih službeno je potvrdio i Rim.

MISAO

Na tragu tradicionalne vjere u život Crkva je, kao zajednica vjernika, ustanovila i jedan dan kada se posebno sjećamo svojih pokojnika, ali i kad izražavamo svoju vjeru da smo s njima povezani čak i s onu stranu granice smrti. Ali taj dan, svojom porukom i značenjem, nosi svu dramatiku ljudskoga života.

Gledano iz ljudske perspektive Dan mrtvih je s mnogo razloga doista najpotresniji dan u godini. Mi, koji još živimo, sjećamo se onih koji su živjeli kao i mi, i mi, koji ćemo zacijelo biti mrtvih kao i oni, vjerujemo da oni žive, ali vjerujemo da ćemo i sami živjeti.

ČETRDESET I PET GODINA UMJETNIČKOG RADA

Riječ na promociji fotomonografije *Forma, boja, džez i ja.*

Bez sumnje, ovo je svečan trenutak. Nesporno, ovo je i tužan čas. Po svemu, Zdravko Novak PALJIĆ je uspješan čovjek. Iza sebe ima plodnu sportsku i trenersku karijeru. Puno crteža, slika, pafti, tapiserija, plakata, fotografija, knjiga, znakovlja, dizajniranih predmeta, kompakt diskova sa džez muzikom, etc.

U kulturi jednog prostora, radost je imati Zdravka Novaka PALJIĆA, takav život, životni put i rezultat kao opće dobro. Zdravko je među najboljima koje znamo. Uvijek je davao i daje. I, ne bi niko mogao reći da je nešto dobio zauzvrat osim svojih postignuća, jednako, kao što bi svako morao razumjeti da je zaslužio puno mimo svega što podrazumijevamo kao standard društvenog uzvraćanja zaslužnim pojedincima.

Kao vrhunski sportist - tenisač i trener, Zdravko je cijeloga vijeka fer čovjek i borac, dobar pedagog, a kao umjetnik iznimno dosljedan i plodan. U njemu kao osobna tajna opstaje sinkretičan zahtjev prema životu koji sredina samo iznimno razumijeva. Novak je sve učinio da u svome životu i radu odgovori na sva pitanja, jednako na krajnje osobna i ona najopćenitija. Tako je radio i sazrijevao, funkcionirao kao čovjek i prijatelj, kao umjetnik i sportaš, ali i kao patriot u najtežim vremenima po ovu zemlju.

Fotomonografiju
ZDRAVKO NOVAK
forma, boja, džez i ja,
povodom četrdeset i pet godina umjetničkog rada,
priredio je s prijateljima, a uredio osobno.

Sredstva za izdavanje fotomonografije prikupio je sam. Sve je obavio kao čin osobne odgovornosti za svoje djelo i biografiju, za svoj život među ljudima. Znači li to kako nikad nećemo imati brojne dragocjene knjige koje smo mogli dobiti, jer su ljudi na koje bi se odnosile smatrali da sve to treba uraditi neko drugi? Da, prije svega to. U ovoj knjizi imamo tekst dr. Mustafe Šehovića o Zdravku Novaku, ali, tko će napraviti monografiju o tom sjajnom čovjeku? I, zašto, kao kulturna sredina nismo Mustafi Šehoviću omogućili taj trenutak ispunjenja životnog puta i pregnuća? Plemenita i visokovrijedna humanistička misija Zdravka Novaka i njegove fotomonografije jest - da nas podsjeti na nas i puno toga.

Fotomonografija Zdravka Novaka PALJIĆA neusporedivo je važnija za Tuzlu i bosanskohercegovački kulturni prostor, nego li za Novaka osobno. éivot i djelo Zdravka Novaka sjajno svjedoče o kulturnom i umjetničkom ambijentu koji je Novak bitno činio, ali i koji je Zdravka Novaka istinski uvjetovao. To bitno pripada gradu Tuzla, čudesnom gradu koji se ne da nikakvom zlu. Bez Novakove fotomonografije, važne stvari o Tuzli, ne bi se znale. Ova knjiga čini ne samo mogućom, već i stvarnom karakterističnu invenciju i energiju kojom pulsiraju upravo Tuzla i Tuzlaci, kao i rekonstrukciju dijela tuzlanske kulturne povijesti.

Dijelovi Fotomonografije su: PAVTE - KUCANE PLOČICE, SLIKE, CRTEŽI, DIZAJN, UMJETNIČKA FOTOGRAFIJA, JAZZ, TENIS, BIOGRAFIJA I IZLOŽBE. O svakoj cjelini, nadahnuto i s izvrsnom kulturnom mjerom, inventivno piše književnik Nijaz Alispahić, uz kojega se u knjizi pojavljuju još 16/ autora. Brojne fotografije iz života Zdravka Novaka i kulturnog života Tuzle, sjenče i čuvaju u knjizi posebno dragocjen karakterističan milje s patinom vremena, životni, radni i kulturni ambijent u vremenu dužem od pola stoljeća.

Fotomonografija Zdravka Novaka PALJIĆA, više je od pukog kulturnog događaja, ona je definitivno i par excellence, kulturna činjenica bosanskohercegovačkog kulturnog prostora. Novakova fotomonografija je bosanskohercegovački umjetnički fakticitet na stablu moderne, kao najznačajnije stilske formacije u umjetnosti i životu XX stoljeća, ali i kruna na životu, djelu i životnom putu Zdravka Novaka PALJIĆA.

Držimo prvorazredno vrijednom činjenicu što fotomonografiju Zdravka Novaka PALJIĆA promoviramo uz otvaranje bogate retrospektivne izložbe njegovih likovnih djela i uobičajeno džez muziciranje koje nam Novak priređuje. Čestitam Zdravku Novaku i svima koji su na bilo koji način stali uz njega i njegovu knjigu, a Bosanskoj riječi, HKD Napredak Tuzla i Narodnom pozorištu Tuzla, posebno. Zdravku Novaku PALJIĆ želim da u zdravlju poživi i uradi sve one sjajne stvari za koje je samo on sposoban i bez kojih bismo bili da ga nema.

Fotomonografija Forma, boja, džez i ja Zdravka Novaka PALJIĆ, promovirana je u organizaciji HKD Napredak Tuzla, u dvorani Narodnog pozorišta Tuzla koju su ovim povodom, Tuzlanke i Tuzlaci, ispunili do posljednjeg mjesta. Retrospektivnu izložbu likovnih djela Zdravka Novaka u holu Narodnog pozorišta Tuzla otvorio je dr. Miroslav Petrović. Program je moderirao mr. Nijaz Alispahić - književnik, a o monografiji su govorili: mr. Vojislava Vasiljević, dr. Srđan Vukadinović i Atif Kujundžić, književnik. U džez bendu, uz Zdravka Novaka i njegov tenor saksofon, muzicirali su Dragan Divjak - klavir, Mirsad Mešković - kontrabas i Damir Sinanović - udaraljke.

Sjajno izvedene nezaboravne kompozicije pokrenule su vremeplov i dvorana je lebdjela između prošlosti i sadašnjosti.

Za sve prisutne bila je to nezaboravno lijepa večer.

Atif Kujundžić, književnik

ZDRAVKO NOVAK PALJIĆ

Dr. Miroslav Petrović otvara izložbu

Fotomonografiju su predstavili: V. Vasiljević, N. Alispahić, S. Vukadinović, A. Kujundžić

Z. Novak i jazz band

Riječ mr. Nijaza Alispahića

Sa izložbe slika...

DAN KRUHA U KŠC "SVETI FRANJO" TUZLA

U organizaciji Katoličkog školskog centra "Sveti Franjo" Tuzla i ove je godine obilježen Dan kruha - dan zahvalnosti za plodove zemlje. Radi se o tradicionalnoj manifestaciji koja se već šestu godinu za redom održava u mjesecu listopada, a koja ima za cilj podizanje svijesti, posebice najmlađih glede vrijednosti kruha i krušnih proizvoda, očuvanja prirode i zaštite okoliša.

U sportskoj dvorani KŠC "Sv. Franjo" u petak, 20. listopada 2006. godine postavljena je izložba plodova zemlje, kruha i krušnih proizvoda te različitog sjemenja. Izložbu su priredili učenici Centra, njih oko 900 zajedno s nastavnicima, majkama i bakama koje svake godine daju nesebičan doprinos glede ove akcije.

Odziv učenika i njihov angažman uistinu je bio impresivan čemu svjedoče i velike nedoumice komisije koja je trebala proglasiti najbolje uređene štandove. Komisija u sastavu vl. mr. Josip Lebo, ravnatelj KŠC "Sv. Franjo" Tuzla, fra Martin Antunović, direktor Opće gimnazije, Zana Altumbabić, direktorica Osnovne škole, mr. Josip Juras, generalni konzul Republike Hrvatske u Tuzli, te profesorica umjetnosti Marina Trogrlić odlučili su da za najuspješnije proglase odjeljenja III.a i VI.a Osnovne škole te odjeljenje IV.a iz Gimnazije.

Izložba je imala i humanitarni karakter jer su poslije kruh, krušni proizvodi i kolači darovani Narodnoj kuhinji "Imaret" u Tuzli.

Ankica Stjepić-Čosić

ZATVORENI DANI MATICE HRVATSKE TUZLA 2006.

Ankica Stjepić - Čosić

Predstavljanjem časopisa "Gradovrh" u nedjelju, 12. studenog zatvoreni su ovogodišnji Dani Matice hrvatske 2006. Riječ je o trećem broju godišnjaka koji je dobio ime po srednjovjekovnom lokalitetu u neposrednoj blizini Tuzle. "Kako je srednjovjekovlje u našoj povijesti pastorski zapostavljeno, učinilo nam se zgodnim da časopis nosi to ime. Pozitivnim su to ocijenili u prvom redu ljudi koji se bave poviješću, književnošću i publicistikom ali i drugim segmentima koji su inače obuhvaćeni sadržajem "Gradovrha". To što izlazi jednom godišnje daje uvjerenje da je kvalitetan jer se na istom radi praktički cijelu godinu što na kraju krajeva i potvrđuje njegov sadržaj koji je iz godine u godinu sve širi" - kazala je između ostalog Marica Petrović, predsjednica Matice hrvatske Tuzla.

Predstavljajući najnoviji broj "Gradovrha", promotori Zlatko Đukić, književnik, i Srđan Vukadinović, prodekan na Akademiji dramskih umjetnosti u Tuzli, kazali su da časopis između ostalih obuhvaća teme iz oblasti arheologije i

istraživanja prošlosti na lokalitetu Gradovrha, sociološko teološke teme, povijesne i filozofske.

Ovogodišnji "Gradovrh" bilježi i poetsko osvježenje što nije bio slučaj u dosadašnjim brojevima, a bavi se i prikazivanjem novih izdavačkih projekata. Između ostalih izdvojen je rad prof. Marice Petrović koja prikazuje prvi dio edicije Hrvatska književnost u 100 knjiga kao i tekst fra Petra Matanovića koji arhivski i dokumentarno predočava razvoj Matice

hrvatske u stotinu i više godina na prostorima Tuzle te razvoj političkog organiziranja hrvatskog naroda krajem prošlog stoljeća.

"Gradovrh" će osim u Tuzli biti predstavljen i u Subotici, Pečuhu, Osijeku, Vinkovcima, Sarajevu, Mostaru te drugim gradovima. Nakana izdavača je da naredni broj izide iz regiona i obuhvati teme iz Austrije i Njemačke.

PREDSTAVLJANJE ZBIRKE PJESNIČKE PROZE SVRŠETAK POČETKA, AUTORA MATE NEDIĆA

U sklopu obilježavanja Dana općine Orašje u oraškom je hotelu Rivijera 19. listopada

ove godine upriličen zanimljiv kulturni događaj - predstavljanje knjige *Svršetak početka*, autora Mate Nedića.

Mato Nedić se u književnosti pojavio 1997. godine objavivši zbirku pripovjeka *Bijeg* u izdanju HKD "Napredak" Orašje. Tri godine kasnije objavio je proturatni roman *Godina stradanja*, a 2005. godine izašla mu je u Novoj Gradiški zbirka kratkih priča *Pomrčina Sunca*. Nedić je suautor i gramatičkoga priručnika za srednjoškolske naslovljenog *Slovo o jeziku* (HKD "Napredak" Orašje, 2002.).

Knjiga *Svršetak početka* četvrto je Nedićevo književno djelo. Na promociji knjige je govorela pjesnikinja Mira Šubašić, a ulomke iz djela čitale su Đurđica i Kristina Dominković. Da je spoj glazbene i književne umjetnosti veoma poželjan, potvrdili su glazbenici Mario Oršolić i Marija Leovac koji su svojim nastupom na predstavljanju knjige *Svršetak početka* ovu večer učinili još zanimljivijom.

Uz brojne građane koji su prisustvovali predstavljanju knjige bili su i gosti HKD "Napredak" Tuzla.

Češki tenor i sopranistica gostovali u Tuzli

Koncert ljubavnih pjesama

U organizaciji Međunarodne galerije portreta Tuzla i Ambasade Češke u BiH, koncem listopada u Kristalnoj dvorani hotela Tuzla češki tenor Petr Murcek i sopranistica Martina Šnytova, uz klavirsku pratnju Marie Horačkove održali su koncert ljubavnih pjesama.

Iako je, na neskriveno iznenađenje organizatora, na koncert, osim novinara, došlo svega pet Tuzlaka, umjetnici iz Češke su pokazali visok stu-

panj profesionalnosti. Interpretacija Prodane nevjestice, Fantoma iz Opere i drugih poznatih kompozicija, kojima je tema ljubav je bila izvanredna.

Nezainteresiranost Tuzlaka za ovaj koncert još je jedan dokaz koliko se malo pažnje posvećuje kulturnoj naobrazbi, jer se, prilično često događa da u koncertnim dvoranama i galerijskim prostorima bude više novinara nego posjetitelja.

"Slične tendencije smo imali u Češkoj, zato što smo imali totalitarni režim. Trebaju se redovno raditi koncerti. Dolazit će deset-dvadeset osoba, ali vjerujte da ćete poslije pet godina imati pune dvorane" izjavio je Murcek, koji iz sebe ima bogato muzičko iskustvo i brojna gostovanja u svijetu.

J. Š.

"ODRASTANJE"

ZBORNİK LITERARNIH
RADOVA UČENIKA
OŠ "SVETI FRANJO"

Ideja o Zborniku literarnih radova učenika OŠ "Sv. Franjo" razvijala se i dozrijevala tijekom prve četiri godine rada ove škole. Naime, već na samom početku izdava se izvjestan broj onih koji u sebi, usudjujem se reći, imaju i onaj djelić darovitosti i ljubavi prema pisanju. Takvi učenici ostavljaju trag koji bi se mogao lako izgubiti i izbrisati.

Međutim, sve što je vrijedno, ne smije se prepustiti zaboravu. Tako je tijekom godina ormar s bilježnicama, u kojima su zabilježeni mnogi od ovih radova, postao pretijesan. Bilo je vrijeme pretočiti te radove u nešto više, nešto trajnije od traga mastila na papiru.

Tako je i nastao zbornik simboličnog naziva "Odrastanje". Odrastali smo zajedno, Centar i njegovi daci. Stasavali su uplašeni dječaci i djevojčice u mlade ljude, ne još odrasle, ali mlade ljude koji već sada imaju onu odlučnost i zrelost koju neki odrasli nikada neće posjedovati. Sazrijevala su njihova razmišljanja o svijetu, životu, čovjeku i oni su ih glasno izricali, vjerujući u ono što govore. Ta su razmišljanja našla mjesto u ovom Zborniku, postajući

vječnim svjedokom jedne generacije koja je rasla i odrastala u našem Centru.

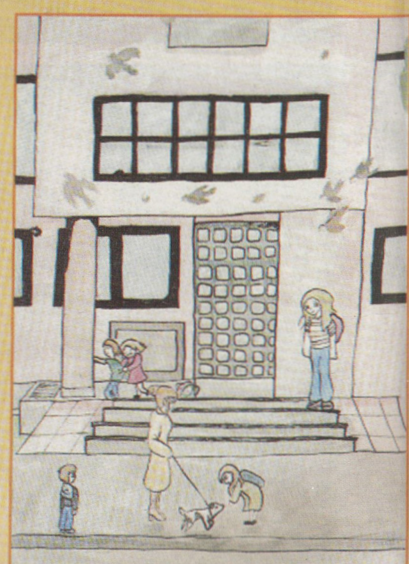
U recenziji Zbornika, prof. Mirjana Božić između ostalog piše: "Za nas koji danas pred sobom imamo ovu zbirku, ona je svojevrsna opomena. Dobro se nalazi svuda oko nas, često u malim i naizgled beznačajnim stvarima. Ako to dobro u malome ne možemo prepoznati, i velike će stvari pored nas prolaziti kao da ništa ne znače".

Radove za Zbornik odabrala je i priredila nastavnica hrvatskog jezika Regina Pavlović, odabir likovnih radova je napravila prof. Marina Trogrlić. Naravno da bez podrške ravnatelja mr. Luke Tunjića, koji je podržao ovu ideju, te svih onih koji su bili spremni pomoći da ovaj Zbornik ugleda svjetlost dana, sad ne bismo mogli reći da je ovo, kako je rekao ravnatelj "...Zbornik br. 1, a da sljedeći neće čekati neku godišnjicu Centra".

Upravo tako, ovo je, vjerujem tek prvi u nizu, a ova ideja može biti i poticaj i drugima.

Regina Pavlović, Tuzla

ODRASTANJE

Zbornik literarnih radova učenika OŠ "Sveti Franjo"

U KRIVOM OGLEDALU

HRVATI,
STRANAČKI
PLURALITET I
PREDSJEDNIČKE
FOTELJE

Poslije medijskih napada na novoizabranog hrvatskog člana Predsjedništva BiH, **Željka KOMŠIĆA**, iz više političkih stranaka s hrvatskim predznakom, prašina se slegla.

Jedini Hrvat koji je izabran u Skupštinu Tuzlanske županije je gospodin **Tomo VIDOVIĆ**, opet kandidat SDP-a. Glede ovoga izbora nije bilo prigovora.

U svezi s time nameće se zaključak kako su hrvatskim ili tzv. hrvatskim strankama, odnosno njihovim liderima, bitni bili rezultati izbora za više razine vlasti, a Hrvati ovoga kraja Bosne i Hercegovine im nekako dođu kao moneta za potkusurivanje ili modernije rečeno kolateralna šteta (*lat. collateralis* - pokrajnji, pobočni, popratni)!

U vezi s izborom samo jednog Hrvata i ni jednog Srbina u Skupštinu Tuzlanske županije oglasio se, između ostalih, novinar, književnik i županijski pomoćnik ministra **Zlatko ĐUKIĆ**, u komentaru dnevnika RTV Tuzlanskog kantona.

Svaka njemu čast na spomenutom komentaru, ali ne mogu se oteti zaključku kako bi veći doprinos višenacionalnom sastavu zakonodavnih i izvršnih organa vlasti u Tuzli i Tuzlanskoj županiji doprinio zaleđenim političkim aktivitetom, nego komentarima.

P.S. U svezi s ovom temom ranije su se oglašili prvaci oba SGV-a, Vijeća kongresa bošnjačkih intelektualaca Tuzlanske županije i Hrvatskog narodnog vijeća. Preko i oko svega šutke prelaze članovi stranaka sa hrvatskim predznakom. Odgovor na pitanje zašto, mogao bi glasiti zato što njih nema u tom bosanskom političkom loncu.

Jedna od mudrih poruka glasi: "Tko namjerava svoje snove da ostvari, mora stalno biti budan!"

Razmišljajući o ovoj izreci zaključujem kako mi se biznis snovi nikako ne ostvaruju, a imam izraženu nesanicu.

Možda bi mi spram nesnice mogao pomoći gospodin **Zlatko ŠPOLJAREVIĆ**, diplomirani psiholog/pedagog, inače uposlenik Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo" Tuzla, na dužnosti školskoga pedagoga.

Kada sam kod i oko mudrih poslovice intrigantno mi zvuči i ona koja glasi: "Tko nebo u moru promatra, na drvetu vidi ribu!"

Brojna naša sirotinja koja nema novaca za odlazak na more ne vidi ribu ni na drvetu, ni u vodi, ni na svojim trepezama.

"Rudar zemlju kopa, a političar je ukopava. Razlika između geometara i političara jest u tome što je ovi prvi mjere, a drugi su joj uzeli mjeru."

Obje citirane poruke napisao je i objavio humorist Osman DŽIHO, na stranicama tabloida Express.

Koliko god gospodin Džih bio humorist, a spomenuta novina se tretirala tzv. žutim tiskom, spomenute opaske u BiH više su nego realne, istinite i bolne.

U rujanskomu broju HRVATSKOGA GLASNIKA, glavni i odgovorni urednik gospodin **Juraj NOVOSIEL** objavio je zanimljivost koja glasi: "Coca-cola (čitati koka-kola) se konzumira u 195 zemalja, a ima oko 5,8 milijuna potrošača koji govore osamdeset različitih jezika."

Moj prijatelj **Zvonko BOSANKIĆ**, generalni tajnik Društva "Hrvatski dom" Tuzla tvrdi kako rakija šljivovica govori još više jezika, a i puno je glasnija.

Slažem se s tajnikom Bosankićem, uz napomenu kako je šljivka i slasnija. Osobito uz pečenje od odojka. ***

U predizbornom priopćenju Središnje uprave HKD-a "Napredak" Sarajevo, jedna od poruka je bila: "Politika mora biti i časnija i poštenija...!"

Nemam ništa protiv ove i ovakve poruke, ali mi nije jasno kako ju usuglasiti s odrednicom o politici kao najstarijem zanatu.

"Kad Silajdžić ode ne neku javnu tribinu u Banjaluku, Radmanović u Zenicu, a Komšić u Grude, možda ću i pomisliti kako za ovu zemlju ipak ima nade."

Prethodne rečenice prepisao sam iz komentara novinarske legende "Oslobodjenja" **Gojka BERIĆA**. Motiv za to bio mi je osobni zaključak što je ovom kratkom opaskom rečeno više i konkretnije, nego što sva tri, spomenuta, člana Predsjedništva BiH kažu u svojim referatima.

Živiničanin **Goran MIŠIĆ** u prošlom je broju HRVATSKOGA GLASNIKA, između ostalog, napisao: "Hrvati u BiH ne mogu sebi dozvoliti luksuz pluraliteta političkih stranaka, jer se to koristi da im se oduzmu elementi konstitutivnosti, jednakopravnosti i ostalih političkih tekovina koje pripadaju svakom suverenom narodu."

Tekst je objavljen poslije izbora pa nije mogao postići željeni cilj, a sklon sam zaključku kako bi meta bila promašena i da je objelodanjen prije izbora. I hrvatski političari moraju imati veći broj stranaka, jer u jednoj nema dovoljno predsjedničkih fotelja.

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

www.radioslon.ba

TELEVIZIJA

SLON

RADIO

extra

www.extra.radioslon.ba

SLUŠAJTE I GLEDAJTE DA BISTE ZNALI

+387 35 205 205 TUZLA - BOSNA I HERCEGOVINA

PROMOCIJA KNJIGE PROF. DR. FRANJE TOPIĆA

U prepunoj sali Vrhbosanske katoličke bogoslovije u Sarajevu 14. studenoga 2006. promovirana knjiga prof. dr. Franje Topića *Čovjek pred objavom Boga u misli Hansa Ursa Von Balthasara*. Knjigu, koju je tiskala Vrhbosanska katolička teologija, pored autora predstavili su i dr. Ivan Ivanda iz Širokog Brijega i dr. Ivica Raguž iz Đakova.

Knjiga *Čovjek pred objavom Boga u misli Hansa Ursa Von Balthasara* nastala je i obrađena je kao doktorska disertacija profesora Topića 1985. godine na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu, a 1991. godine objavljena je na talijanskom jeziku na kojem je i napisana. Pred sam rat knjiga je trebala biti tiskana na hrvatskom, ali zbog ratnih neprilika to nije učinjeno.

Na to se osvrnuo i jedan od predstavljača knjige dr. Ivan Ivanda koji je kazao da je knjiga morala pričekati bolja vremena, te je citirao autora prof. dr. Franju Topića: "Smatrao sam važnijim nahraniti jednog čovjeka nego izdati jednu knjigu". To je dr. Ivanda doveo u vezu s istinskom teologijom, u kritičnom razdoblju povijesti ostaviti po strani osobno radi općeg dobra.

"Ova knjiga pruža uvod u biografiju Hansa Ursa Von Balthasara, te na jednom mjestu daje cjelovit pregled Balthasarovih teoloških tema. Moderna katolička teologija nezamisliva je bez djela Hansa Ursa Von Balthasara, a knjiga prof. dr. Franje Topića prva je knjiga na hrvatskom jeziku koja se bavi ovim velikim misliocem i teologom", kazao je predstavljajući knjige dr. Ivica Raguž i dodao kako će puno pridonijeti teologiji u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Autor knjige prof. dr. Franjo Topić istakao je kako je Von Balthasar bio neobičan čovjek začuđujuće kulture, obrazovanja i produkcije, te će Crkva

još dugo znanje i snagu crpiti iz njegovih djela. Napisao je, kako kaže Topić, više od 70 knjiga, a neke od njih imaju i sveske i od po 400 stranica. Kazao je kako se i sam pita kako je Von Balthasar, kojega je i osobno poznao, fizički uspio napisati tako veliki broj stranica, ali ne običnih već iznimno kvalitetnih stranica. Tu treba dodati i prijevode, znanstvene članke što čini ukupnost njegova opusa.

Vanja Gavran

Detalji s predstavljanja knjige

Fra Ivan Nimac

KNINSKI VIDICI

Nakladnik, gospodin Tomislav Vrdoljak tom je prigodom rekao:

"Ova knjiga kninskog župnika i dekana fra Ivana Nimca sadrži propovijedi koje je držao na misama za domovinu u Kninu prigodom proslave Dana pobjede i domovinske zahvalnosti. U ovoj su knjizi također sabrani osvrti i poruke koje je upućivao svojim župljanima prigodom velikih blagdana i drugih događanja u župi.

U Kninu živi velik broj Hrvata iz svih krajeva Republike Hrvatske te iz Bosne i Hercegovine koji su bili prisiljeni napustiti svoje domove. Za sve njih je Knin postao novi dom i dragi zavičaj. Ipak je sve ono što su proživljavali ostavilo rane i tragove u njihovim dušama. Ti su hrvatski ljudi više od svega potrebni duhovne snage i duhovne hrane.

U ovim porukama i propovijedima fra Ivan poziva na odgovornost za slobodu i kulturu življenja. U svim njegovim propovijedima izražena je silna ljubav prema domovini; prema slobodi koju su mnogi naraštaji sanjali, za nju se borili, za nju trpjeli i umirali. Upravo njima dugujemo današnju slobodnu i suverenu Republiku Hrvatsku. Njima i dragom Bogu dužni smo iskazivati zahvalnost. On govori i o tome koliko se puta kroz povijest uvijek iznova morala graditi crkva u Kninu. Poziva vjerni narod i sve ljude dobre volje da pomognu izgraditi novu crkvu Gospe Velikoga Hrvatskog Zavjeta u Kninu.

Božja riječ je silina snažnija od svih sila ovoga svijeta. U jednoj rečenici autor kaže: "Tko se zna sagnuti do poniženog čovjeka, tko ima srce za hrvatskog čovjeka, taj ima srce za Hrvatsku". Nadam se da će ove propovijedi i poruke ponovno naći mjesta u srcima čitatelja i ohrabriti ih u borbi s nedaćama našega vremena."

Autor knjige u svojoj je uvodnoj riječi istaknuo:

"Makar sam ove tekstove nazvao "Kninski vidici" oni nisu namijenjeni samo Kninjanima.

Za hrvatsku je naciju Knin grad simbol. U ovome je gradu i Crkva katolička prepoznatljivije nego drugdje živjela sudbinu hrvatskog naroda. Stoga vjerujem da se hrvatsko katolištvo itekako može prepoznati u onome što proživljavaju vjernici u Kninu. Sva stradanja i nadanja, sva vjerna strahovanja i stremjenja imaju svoj poseban vidik iz ovoga hrvatskog kraljevskog grada.

Nadam se da ovi tekstovi mogu kod čitatelja ojačati svijest hrvatske i katoličke uzajamnosti. Želim da čitatelja potaknu na gorljiviju zauzetost za opće dobro. Domovina

je hrvatska potrebna naše vjere. Svima pak koji budu čitali ovo štivo molim od Boga **MIR i DOBRO!**"

HKD "Napredak" iz Knina je 2006. godine izdalo knjigu autora fra Ivana Nimca - KNINSKI VIDICI.

GLOBUS TRADE doo Tuzla

Srećko Petrović
direktor

Titova 68
globus-trade 2@ hotmail.com

035 252 263
061 179 157

ZADOVOLJSTVO

Volonter je Francuska

riječ koja

u doslovnom prijevodu znači dobrovoljac,

odnosno osoba

koja besplatno

obavlja neku službu,

neku dužnost,

neki posao.

Volontirati znači biti

volonter, besplatno

služiti, raditi.

Volonterske usluge su usluge koje se pružaju drugoj osobi, a pružiti ih mogu samo fizičke osobe.

Volontiranje je cijenjen društveni rad koji doprinosi ukupnom razvoju zajednice i društva uopće.

Ima li kod nas volonterizma? Općenito gledano ima, ali vrlo malo. Jedna anketa koja je sprovedena u Hrvatskoj od 1.000 ispitanika starijih od 15 godina pokazala je da 5% hrvatskih građana se bavi volonteriskim radom, dok više od polovice ispitanika uopće o tome ne razmišlja.

U našem okruženju volontiranje ima dugu tradiciju, a posebno u Sloveniji. Uzajamna pomoć u ovoj zemlji je dio tradicije, a posebno u ruralnim predjelima.

U školama je uveden volonterizam i volonter-ski rad se obavlja na različitim poljima kao što su socijalna i društvena zaštita te obrazovni sustav.

Volonterizam treba usmjeravati u organizacijskom smislu putem raznih organizacija kao

što su humanitarne organizacije, nevladine udruge, crkve, državne institucije da bi se u zajednici istaknule njegove vrijednosti i domet. Vrijeme je izazovno i danas nas poziva na volonterizam koji je, ako ikad to danas, mnogo, mnogo potreban.

Potreba svakog čovjeka bi trebala biti dobrovoljna potreba pomoći onome koji pomoć trebaju, pomoći zajednici u manifestaciji i organizaciji raznih socijalnih, zdravstvenih, vjerskih i kulturnih potreba života čovjeka.

Je li to tako, upitajmo se i postavimo pitanje koliko ja kao pojedinac pomažem bližnjemu kraj sebe, zajednici kojoj pripadam.

Evo, društvo kojem mi pripadamo HKD "Napredak" poziva nas i nudi šansu da svi bude-mo volonteri, da pomognemo sebi, bližnjemu i zajednici. Kakva je draž u pomoći drugomu, sa srcem, vjerujem da smo svi ponekad osjetili. Ne smijemo biti ni puno samokritični. U našem društvu HKD-u Napredak kao malo gdje ima volonterizma. Rad podružnica je uglavnom na

volonterskoj osnovi i podaci koje imamo pred sobom su uistinu zadivljujući. Po saznanjima ne bismo mogli biti baš zadovoljni sa omladinom, studentima, posebno našim stipendistima na području dobrovoljnosti. Ovo je prigoda da pozovemo sve naše članove, posebno studente, naše stipendiste na volonter-ski rad.

Povlašteni smo da imamo mogućnost preko Napretka manifestirati i pokazati raznolikost duhovnih, povijesnih, umjetničkih, glazbenih, likovno-literarnih, humanitarnih i mnogo, mnogo drugih aktivnosti i na taj način reći da nismo samo osobe od računice, interesa što je u današnje vrijeme najčešće. Pogrešno, okrenimo i dajmo bez računice za dobrobit zajednice i svog hrvatskog naroda i uvidjet ćemo da je to najbolja računica. Pokušajmo činiti dobro bez osobnog interesa i tada će nam svima biti dobro.

LJUBKO LOVRIC

Radio Soli uspješno okončao druge po redu "Dane domaćih proizvoda"

Od 05. listopada 2006. god. do 05. studenog 2006. godine Radio Soli organizirao je ove godine po drugi put akciju pod nazivom "Dani domaćih proizvoda". Akcija je imala dva aspekta, promociju domaćih proizvođača koji se još uvijek teško bore sa moćnijim kompanijama iz inozemstva za svoje mjesto na domaćem tržištu te humanitarni. Naime, pokrovitelji Akcije osigurali su značajna novčana sredstva koja su uplaćena na račun "Doma za nezbrinutu djecu" u Slavinovićima za poboljšanje statusa štitenika Doma. Također, prikupljena je i određena količina domaćih proizvoda koja je uručena štitenicima Doma te korisnicima Narodne kuhinje u Tuzli.

U samoj akciji aktivno su sudjelovali slušatelji Radio Soli koji su da bi bili njezin dio imali obvezu donijeti po pet domaćih proizvoda. Svi proizvodi uručeni su korisnicima Narodne kuhinje u Tuzli a za sudionike Akcije u znak zahvalnosti organiziran je prigodan program s brojnim nagradnim igrama. "Na ovaj način uz malu motivaciju izravno potičemo naše slušatelje da u što većoj mjeri prilikom kupovine prednost daju domaćim proizvođačima" - istakao je gl. i odgovorni urednik ove medijske kuće, Milenko Čajić.

Nakon okončanja Akcije u programu Radio Soli u ponedjeljak i utorak 6. i 7. studenog ove godine organiziran je cjelodnevni program u potpunosti posvećen domaćim proizvođačima. "Uz druženje sa slušateljima cilj je dodatno pojačati svijest građana o značaju kupovine domaćih proizvoda za njihov status i za ukupnu bosanskohercegovačku ekonomiju" - dodaje Čajić.

U ponedjeljak 06. studenoga uručena je donacija Narodnoj kuhinji u Tuzli, a završnica Akcije realizirana je u Domu za nezbrinutu djecu u Slavinovićima u utorak 7. studenog. Uz prigodan program koji su pripremili štitenici Doma i uz prisustvo pokrovitelja Akcije obavljeno je uručenje prikupljene donacije. Ukupna vrijednost donacija je 5.000 KM.

Ankica Stjepić-Čosić

UG "Prijateljice" Prodajnom izložbom do mobilnog mamografa

"Roza trakica" naziv je prodajne izložbe likovnih radova koju su, početkom studenog, organizirale članice Udruženja "Prijateljice" iz Tuzle, u cilju prikupljanja sredstava za nabavku mamografa za rano otkrivanje raka dojke.

Na izložbi su izložene slike, razglednice, bojeni svileni šalovi, ukrašeni predmeti od stakla i keramike djelo članica kluba žena oboljelih od karcinoma dojke. Cijene su bile simbolične, ali je, kako smo se uvjerali, bio slab odziv Tuzlaka, koji su se željeli priključiti humanoj akciji. I na prethodne tri izložbe zainteresiranost sugrađana bila je nezadovoljavajuća.

Nivo svijesti ljudi o postojanju problema zvanog karcinom je na niskom nivou. Ova akcija je zapravo organizirana zbog zdravih žena, kako bi uticali na što ranije otkrivanje raka dojke samopregledom i pregledom. Kod nas je velika smrtnost upravo zašto što žene bježe od toga - istakla je Veronika Zizak, voditelj kluba žena oboljelih od raka dojke u Udruženju Prijateljice.

Organizatori izložbe kažu da nabavkom mobilnog mamografa žele da povećaju broj pregleda žena, s obzirom da je otkrivanje raka dojke u ranoj fazi u 90% slučajeva izlječivo.

J. Š.

DAN BORBE PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA

Zlostavljana svaka treća žena

- Na poticaj Ujedinjenih naroda 25. studenoga se u gotovo cijelom svijetu obilježavao Svjetski dan protiv nasilja nad ženama.

Svaka treća žena doživjela je nasilje, batine, silovanje ili drugi oblik zlostavljanja, istaknuo je u svojem izvješću glavni UN-ov tajnik Kofi Annan. U Brazilu svakih 15 sekundi jedna je žena izložena batinama.

U Hrvatskoj je obilježen Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama koji je ustanovljen 25. studenoga 1981. godine u Bogoti, Kolumbiji, u znak sjećanja na sestre Patriju, Minervu i Mariju Teresu Mirabel koje su brutano ubijene. Udruga žena Vukovar građanima je dijelila promotivne letke s podacima Ženske mreže Hrvatske o nasilju nad ženama. Prema njima, od rastavljenih ispitanica žrtava nasilja 54 posto kaže da su pljusane, 34 posto i udarane šakom ili nogom, a 26 posto žena tvrdi da im je bivši muž barem jednom prijetio oružjem. Od žena žrtava nasilja koje su u vezi čak 37 posto njih neki je oblik fizičkog nasilja doživjelo u posljednjih šest mjeseci. Počela je i televizijska kampanja "Prijavite nasilje nad ženama" što ju je inicirao UNHCR.

XIII. Tuzlanski pozorišni dani

Pohvale za "Kerempuh" i banjalučki teatar

Tradicionalna manifestacija "Tuzlanski pozorišni dani" i ove godine je u Narodnom pozorištu Tuzla okupila kazališta iz Srbije, Crne Gore, Hrvatske i BiH, a publika je odabir predstava ocijenila odličnim, kako po žanru, gdje su dominirale komedije, tako i po njihovu kvalitetu.

Tuzlanskoj publici se prvi puta predstavio ansambl Narodnog pozorišta Republike Srpske iz Banja-luke, koji je djelom Branislava Nušića "Gospoda ministar-ka", u režiji Milice Kralj otvorio ovu manifestaciju. Tema Nušićevog komada gotovo identična današnjim zbivanjima na domaćoj političkoj sceni, privukla je Tuzlake u kazališnu dvoranu u kojoj su i pomoćna sjedala bila zauzeta. Beogradska glumica Svetlana Bojković u ulozi ministarke Živke naprosto je očarala Tuzlake, koji se nisu sudržavali od smijeha i pljeska.

Među predstavama odigranim u sklopu XIII. tuzlanskih pozorišnih dana posebice se, po reakcijama publike, izdvojila teatarska igra ansambla Satiričnog kazališta "Kerempuh" iz Zagreba. "Balkanski špijun" Dušana Kovačevića, a u režiji Mustafe Nadarevića, po slobodnoj procjeni, zagrebačkim glumcima osigurao je epitet najbolje predstave.

Zanimljiva je i sama adaptacija komada i zamjene muške i ženske uloge. Osim toga, Elizabeta Kukić izvanredno se snašla u ulozi Milice Šafranek, koja uhodi svog podstanara, sumnjajući da se radi o špijunu. Njezina para-noja, te muž (Edo Vujić), koji se "drži" šted-

"Reagirali su na totalno drugim stvarima nego u "Kerempuhu". Do sada su mi neke stvari bile u drugom planu, ali nakon gostovanja u Tuzli dobile su na težini. Razlika je ogromna i na pauzi sam komentirala tu promjenu sa kolega-ma" kazala je Elizabeta Kukić.

Redatelj i glumac u "Balkanskom špijunu", Mustafa Nadarević kaže kako je ovaj komad namjenski adaptiran za "Kerempuhovu" publiku i da je razumljiva razlika u reakcijama.

Tuzlanskom publikom, kao i samim Tuzlanskim pozorišnim danima utemeljenim sredinom osamdesetih godina, zadovoljna je i beogradska glumica Svetlana Bojković, kojoj, posebnu dimenziju ovim susretima daje činjenica da se manifestacija temelji na razmjeni gostovanja, a ne na natje-canju sudionika.

"Oduševljena sam reakcijom publike u Tuzli, koja je odnegovana, sa visokim kriterijima. Odlično je što nema žiriranja, jer je suština smotre da publika vidi što više predstava, da se upozna sa tim šta se stvara u drugim gradovi-ma, a to je bitnije od pojedinačnih nagrada" prokomentirala je Bojkovićeva nakon gostova-nja u Tuzli.

J. Šarac

PRVI OVOSEZONSKI PROJEKT U NARODNOM POZORIŠTU TUZLA

Loše kritike za "Grad od snova 2000"

Tuzla - U Narodnom pozorištu Tuzla 2. stu-denog ove godine premijerno je izveden prvi ovosezonski projekt - "Grad od snova 2000" Jasmina Durakovića, u režiji Adisa Bakrača.

Osim "domaćih" glumaca, Nermina Omića, Muharema Osmića, Milenka Iliktarevića, Elvire Aljukić i drugih, u ovom komadu su angažirani sarajevska glumica Jasna Dikić, te Dragan Marinković.

Usprkos najavama da se radi o kvalitet-nom i intrigantnom tekstu, koji, zbog žestokih kritika nitko u Sarajevu nije smio postaviti na scenu, predstava je razočarala znatan broj tuzlanske publike.

Međutim, Bakrač je, uz izvrsnu muziku Seje Sexona i "Zabranjenog pušenja", te sce-

nografiju, koju je uradio Emir Geljo, uspio napraviti mnogo bolju predstavu, nego što je sam tekst.

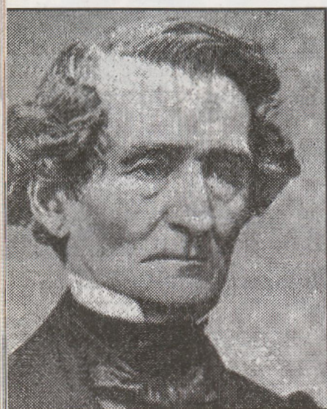
"Pratio sam reakcije publike, bili su kon-centrirani cijelo vrijeme i to mi je zadovoljstvo" izjavio je Adis Bakrač nakon premijere u NP Tuzla.

Angažman Dragana Marinkovića, poznati-jeg kao showman Maca, pokazao se kao loš odabir, jer, usprkos TV eksponiranosti, nije pokazao kvalitetno glumačko umijeće.

Iako se premijerna publika sudržavala od loših ocjena, prilično loše kritike o "Gradu od snova" stigle su iz Brčkog, gdje je, u okviru "Pozorišnih susreta Brčko 2006." ansambl NP Tuzla gostovao 16. studentog.

J. Šarac

Tuzlanski pozorišni dani	
Narodno pozorište Tuzla 14. - 23. novembra 2006. godine	
11. 11. 2006. u 19.30	18. 11. 2006. u 19.30
"GOSPODA MINISTAR- KA" Režija: Milica Kralj	Beogradska satiričko kazališta "Kerempuh" Zagreb Dušan Kovačević "BALKANSKI ŠPIJUN" Režija: Mustafa Nadarević
16. 11. 2006. u 19.30	20. 11. 2006. u 19.30
Izložba slika i razglednica "FORMA, BOJA, DŽEZ I JA" Zagrebka Novaka	Narodno pozorište Sarajevo Enver Čolaković "LEGENDA O ALI PAŠI" Režija: Selimović
17. 11. 2006. u 19.30	21. 11. 2006. u 19.30
Epizoda narodnog pozorišta Novi Sad "Greta i 68" Režija: Svetlana Bojković	Kamerai teatar "35 Sarajevo" Kamela Vuković "VELIKA BIJELA ZAVJERA" Režija: Aleksandar Jevđević
18. 11. 2006. u 19.30	22. 11. 2006. u 19.30
Hrvatsko narodno kazalište Dubrovnik "Kerempuh" Režija: Miroslav Kraljević	Sarajevski ratni teatar - SARIT Tijana Đoković "ZARUČENICI" Režija: Robert Knapović
	23. 11. 2006. u 19.30
	Jugoslavensko dramsko pozorište Tuzla "PRED PENZIJOM" Režija: Miro Mostafić

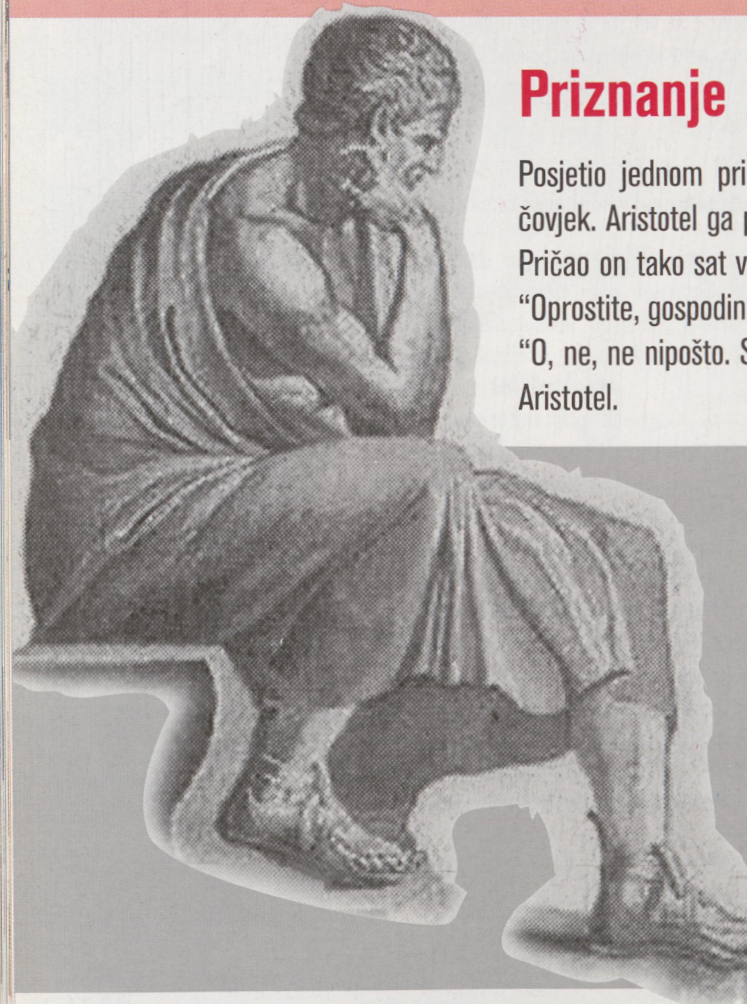
Loše kritike

Francuski skladatelj Hector Berlioz (1803.-1869.) bio je već sasvim utučen nerazumijevanjem publike i lošim kritikama, pa kad bi čuo i jednu jedinu riječ pohvale za svoju glazbu, odmah bi se razvedrio i rekao: "Što ćete, ne mogu baš svakoga učiniti nezadovoljnim!"

Miran san

Kad je umro jedan Rimljanin, koji je čitav svoj život proveo u velikim dugovima, nepodmirenim do trenutka smrti, car August Oktavijan (63. pr. Kr.-14. po Kr.) naredi da mu donesu njegov madrac. Na pitanje dvorjana što će mu, car August je odgovorio: "To mora biti uistinu izvanredno mekan ležaj kad je njegov vlasnik mogao mirno spavati, usprkos tolikim dužnicima koji su ga svakodnevno opsjedali."

Priznanje

Posjetio jednom prigodom starogrčkog filozofa Aristotela (384.-322. pr. Kr.), neki dosadan čovjek. Aristotel ga ponudi da sjedne, i ovaj odmah započne s pričom.

Pričao on tako sat vremena, kad konačno upita:

"Oprostite, gospodine, dosađujem li ja vama? Možda moje pričanje utječe na vaše raspoloženje?"

"O, ne, ne nipošto. Samo vi pričajte i dalje, ja vas naime uopće ne slušam!", mrimo je odgovorio Aristotel.

ZNATE LI?

- Stonoga s najviše nogu vrsta je čiji je latinski naziv Himanatarum gabril's. Živi u južnoj Europi, a odrasli primjerci imaju između 170 i 177 pari nogu.
- Amerikanci pojedju godišnje oko petsto milijuna kilograma čipsa.
- Da bi se nojevo jaje skuhalo potrebno je 40 minuta.
- Kada je čaj prvi put donesen u Europu, u drugoj polovini 17. stoljeća, bio je toliko skup da se čuvao zaključan u drvenim kutijama.
- Jedna biblioteka u Saveznoj Američkoj Državi Indiani godišnje tone oko dva centimetra jer statističari nisu uračunali težinu svih knjiga.
- Svoje najbolje ratnike Džingis-kan hranio je mesom tetrijeba s Altajske gore. Vjerovao je da meso te ptice uvećava junaštvo i ubrzava zarastanje rana.
- Na grčkom otoku Thasosu jedan se kip srušio i ubio čovjeka. Iako je riječ o kipu, pravda je morala biti zadovoljena: Osuđen je za ubojstvo i - bačen u more.

FENIKS

Istina

Pisac remek djela svjetske poezije Dante Alighieri (1265.-1321.) u braku nije bio baš sretan. Neki njegovi prijatelji savjetovali su mu da ode od žene jer ga vara. Dante ih je tada upitao: "Recite mi, poznajete li život moje žene bolje vi ili ona?!" "Ona!", odgovoriše prijatelji. "Dobro, ona tvrdi da vi ne govorite istinu. Pustite me, dakle, na miru!"

Ljubomora

Oženivši se, irski romanopisac i dramatičar Samuel Beckett (1906.-1988.), shvatio je da je njegova žena Suzana užasno ljubomorna, ali ne na druge žene, nego na njegov književni uspjeh. Jednog je dana 1969. godine u njihovu domu zazvonio telefon i ona je podigla slušalicu. Nakon kratka razgovora bijesno je tresnula slušalicu, a Beckett je čuo samo: "Quel catastrophe!"

Poslije je doznao da su ga to zvali iz Švedske akademije da bi ga obavijestili da je dobio Nobelovu nagradu za književnost.

Neženje

Supruga poznatog američkog glumca Henryja Fonde, nakon jedne male prepirke, rekla mu je: "Voljela bih znati jesu li svi muškarci tako glupi kao ti?"

"Nisu!", odgovorio je Fonda.

"Pogledaj samo koliko ima neženja!"

Brak i karijera

Ima li nešto ljepše od toga, kada izađete s posla, a vaš muž vas čeka, poljubi u obraz pa onda zajedno planirate što skuhati za ručak. Zajedno odlazite u nabavku, a onda zajednički kuhate. Dok on tamo priprema meso za ispeći, vi ovamo režete luk, krumpir i cijela kuća miriše na nešto lijepo što će uskoro biti gotovo. Nakon lijepog ručka, uz kavu se gleda najslabija karika, smije, uživa u nekom dobrom filmu ili već ako muž to želi u nekoj dobroj kako on to naziva "tekmi".

Obično nama ženama ta njihova strast za nogometom ništa ne znači i ono njihovo nerviranje je li lopta voljenog tima otišla u kornjer ili, ne daj Bože, u naš gol, ali oni vrište po kući. Ali eto za njegovu ljubav i ja počinjem razbijati i galamiti. No, da se ne bi tako bez veze nervirala radije neka ide s dečkima gledati, pa neka zajednički uz pivce za živce uživaju u dobroj, kako se to kaže, tekmi.

Ovo je sigurno možda san svake djevojke. Idealan brak. Samo da se razumijemo. I ja sam djevojka (još uvijek) i smatram da je tako malo, ma samo mrvica potrebna da bi se idealan brak stvorio. Potrebni su samo ljubav, vjernost, po-

držka i razumijevanje. Brak i karijera idu jedno s drugim. San svakog roditelja je da su im djeca uspješna u školi, da se kroz obvezno školovanje kući donose petice, da se u školi dijele za djecu pohvale. Jeste li možda primijetili s kojom ozarenošću na licu mame i tate hvale svoju djecu kada se oni upišu na fakultet? Lijepo je kada ta ozarenost iz godine u godinu raste i kada ih iznenadimo diplomom. Čini se da tada svaka njihova briga nestaje. Znam to po svojim roditeljima.

Ako želimo sebi dobro i ako za sebe odlučimo što stvarno u životu želimo, sigurno da ćemo i uspjeti. Ali, meni se čini da je ovaj postmodernizam postao jedno filozofsko razdoblje kada ljudi oko nas žele nešto, a ni sami ne znaju što je to ni zašto je to.

Ja pak ne filozofiram. Za mene je život lijep, jedan najljepši dar koji je Bog pružio mojim roditeljima, a oni meni, od života uzimam najbolje. Svaki put kažem da nam je svima život onakav kakav mi želimo da nam bude.

Najradije bih nekada galamila na mnoge djevojke koje su karijeru stavile na prvo mjesto, šminkaju same sebi, a kada dođu kući, šminka

je već pala s lica, same su u svoja četiri zida, možda maštaju o svom bivšem dečku koji je sada voljeni otac svojoj djeci, a ona ga je ostavila upravo zbog karijere.

Obitelj je svetost i blagoslov koji dobivamo od Boga.

Neki dan sam bila kod svojih prijatelja, Igora i Milene i njihovog sinčića Lukasa. Divim im se, kako su stvorili jedan idealan brak. Imaju vremena za svoje poslove u kojima su uspješni, uživaju u svom braku, u radostima s malim Lukasom. Sve je to stvorila ljubav i razumijevanje.

I tako, dok i ja sjedim sa svojim budućim suprugom, gledam ga i razmišljam kako smo i mi sretni, koliko sam i ja sretna što sam naišla na jedno predivno biće. Nemam neke preambiciozne ciljeve, nego normalne. Stvoriti obitelj kakvu su imali i naši roditelji. Biti uspješna u svom poslu, ali i u svom domu. Ne želim ni jedno jutro otići na posao, a da svojoj djeci i svom dragom nisam dala puse. Želim biti svojoj djeci najbolja mama, svom mužu voljena supruga, a u svom poslu uspješna žena. Sigurna sam u to da prvo dvoje donose ovo treće.

Maja Jurić

Što se dogodi kada javno postane privatno i kada privatno postane javno? Jesmo li zaboravili intimu elaboriranih milenija ili ona "čući" negdje u našoj podsvijesti duboko skrivena u tami zaborava? Gdje je onaj idilični svijet prirode i ljudskoga dostojanstva? Ima li još negdje ljubavi i uzajamnoga prijateljstva ili je informacijsko-komunikacijski sustav dosegao svoj torg na pijedestalu robotizacije? Postoji li još čovjek ili ga nikada uopće nije ni bilo?

Sva ova pitanja me muče danima, tjednima, godinama... Možda se i drugi ljudi ponekad pitaju što se to iskrivilo u mozgovima individua! Možda; jer uvijek kad želim razgovarati s njima na ovu temu, oni mi odgovore da nemaju vremena. Pa se onda sama zapitam: "A zašto ljudi nemaju vremena jedni za druge, zašto se prestaju voljeti i zašto uvijek žure?" I tako je bezbroj pitanja koja postavljam sebi svaki dan i svaki naredni dan kada se susrećem s još toliko pitanja. Onda zastanem i rastužim se jer počinjem vjerovati Shakespearovom odgovoru na pitanje postoji li čovjek... Ne želim vjerovati da ga nema, ne želim vjerovati da je Veliki brat zbilja, ne želim prihvatiti činjenicu da će i moj život jednog dana postati nečija meta zabave i materijalnosti. Orwel u svojoj "1984." tvrdi da će jednog dana Big brother biti u svima nama, pa zar i u meni?! Pa zar i onim drugim ljudima kojima je pojam čovjeka respektabilna individua, zasebna. Zašto je to tako? Ljudi žive u svijetu kompjuterizacije i "lihvarstva", uživaju u svom

Velikom bratu i svakim danom ga sve više vole. Životinjama su zamijenili ljude, a predmetima osobni karakter. Svakim danom se sve više prodaju u svrhu promidžbe ljudske tjelesnosti i ponovno se pitam: zašto? Nešto sam sjela s jednom neznankom vrlo zainteresirana za problem s kojim sam se u to vrijeme susrela. Otvorila sam joj svoju dušu i nevjerojatno, ona me slušala i slušala. Bila sam zadivljena njenom pozornošću i povjerenjem. Poslije dugoga razgovora u kojem sam uglavnom ja, govorih osjećala sam se slobodno. Zašto? Ona mi nije ništa rekla na moje pogreške, samo se osmjehnula i rekla tek: "Trgni se, ti vrijediš!" Bila sam neizmjereno sretna jer sam prvi put našla odgovor na mnoga moja pitanja iz intimnoga života. Tada sam pobijedila Velikog brata u sebi, tada sam se oslobodila okova okoline, tada sam pronašla prijatelja, tad prvi put u mojem životu moja tajna nije postala meta socijalnog miljea. Toj ću osobi biti uvijek zahvalna u životu jer me naučila da smo kreatori vlastite sudbine. No, nakon dugo vremena sretho još jednu interesantnu osobu koju, čini mi se, cijeli život poznajem. Sada je ona mene upitala: "A Bog?" Zastala sam. Da, vjerujem u Boga, ali moje mišljenje zasnivalo se na tome da smo krojači vlastite sudbine. "On je kreator, on je krojač svačije sudbine, on je alfa i omega", reče jedan svećenik. Sada mi ništa nije bilo jasno. Upalih TV i Veliki brat mi raširi krila. Kako je bila zabavna ta emisija. Da, zabavna, ali poslije je se

uplaših. Također zamislih sumu od sto "somo-va", eura, dolara, maraka ili franaka, više se i ne sjećam. U mojoj podsvijesti uzburka se cijeli moj život. One dvije osobe pojavile se pred zrcalom moje sadašnjosti: Trgni se, ti vrijediš; a Bog? Puno mi je vremena trebalo da shvatim značenje tih riječi. Prijetnje Velikog brata su nam sve više bliže i bliže, a mi im se podvrgavamo bez imalo otpora. Tako učimo živjeti, tako podučavamo svoju djecu i tako se udaljavamo od idile.

Kada sam na koncu sve zbrojila uz riječi svoje obitelji, dobila sam odgovor na sva pitanja koja su me mučila u minulim godinama. Čovjek se otrgnuo od vjere prekinuvši svaki odnos sa svojim krojačkim strojem koji mu je poklonjen u želji da on može napraviti bolji. Ne slutivši da se drvo mijenja staklom, ubrzo to staklo počinje pucati. Gledajući u rad vlastitih ruku kako propada, ništa mu drugo ne ostaje nego da se vrati svom darivanom stroju odozgor. No, stoljeća zaborava učinila su svoje. I ako popravi situaciju, on ne zna kako jer je zaboravio kako izgleda drvo. Stvari koje odbacimo teško ih vraćamo. Stoga, razmislite hoćete li postati jedan od onih koji svoga Velikog brata pokazuju ili jedan od onih koji istog potiskuju, okrećući se Isusu i jedinjoj istini i javnosti i privatnosti. Jer, jedino On zna privatno pretvoriti u javno, a da pri tom javno ne postane privatno i obrnuto.

Ivana Tadić

PRIVATNA JAVNOST VELIKOG BRATA

Naša suradnica Ivana Tadić, na svečanosti povodom 30. obljetnice Univerziteta, 18. studenog, primila je srebrnu plaketu za uspjeh (prosjek 9,12) u četvrtoj godini studija na Filozofskom fakultetu odsjek žurnalistika, a diplomirala je 20. studenog sa ocjenom deset! ČESTITAMO!

KOMORNI ORKESTAR UNIVERZITETSKOG KLINIČKOG CENTRA TUZLA

Pripremila: A. Kunosić

Jedinstvenim orkestrom, kojeg čine liječnici, za sada se jedino može pohvaliti Univerzitetski klinički centar Tuzla. Ova neobična skupina, postoji tek nedavno, a zvanični naziv joj je Komorni orkestar UKC-a Tuzla. Prvi javni nastup dogodio se na ceremoniji otvaranja Drugog kongresa gastroenterologa BiH u listopadu ove godine i prošao je veoma zapaženo. Izvedba "Ave Marie" J. S. Bacha i Charles

Gounoda, nikoga od prisutnih u Kristalnoj dvorani hotela Tuzla te večeri, nije ostavila ravnodušnim.

Komorni orkestar UKC Tuzla čine četiri violinista, doc. dr. Goran Krdžalić, torakokirurg, doc. dr. Eldar Isaković, anatom, doc. dr. Edin Suljagić, dermatovenerolog, dr. Almir Azapagić, specijalist opće medicine i pijanistica, dr. Emina Mazalović, internista.

"Imali smo mnogo pripremljenih kompozicija, međutim, zbog međunarodnog karaktera Kongresa, odabrali smo baš ovu. I nismo pogriješili" kaže doc. dr. Goran Krdžalić, torakokirurg Klinike za kirurgiju i jedan od članova

Komornog orkestra UKC Tuzla i dodaje da su u ansamblu znali da će njihov nastup biti iznenađenje, ali da ipak nisu očekivali reakciju kakva se dogodila u večeri njihova prvoga nastupa.

Ova neobična skupina glazbenika ima pred sobom nove vizije, poput organiziranja četrdeset-minutnog koncerta s gostima i solistima u Sveučilišnom kliničkom centru Tuzla, a potom i drugim medicinskim centrima u BiH i inozemstvu. Planovi su da Komorni orkestar sudjeluje i na manifestacijama koje nisu vezane uz medicinsku struku.

Ulaganjima u opremu, kadar i prostor stvoreni uvjeti da Klinika za plućne bolesti i TBC postane referentni centar

NAKON VIŠE OD PEDESET GODINA POSTOJANJA "BOLNICA U SLAVINOVIĆIMA" DOBILA NOVI IZGLED

U rekonstrukciju i opremanje objekta Klinike za plućne bolesti i tuberkulozu UKC Tuzla u Slavinovićima, uložena su sredstva od četiri milijuna KM. Riječ je o objektu u koji se nije ulagalo prethodnih 50-tak godina. Sada je to objekt koji ima moderno opremljeni amfiteatar, biblioteku i lift čiji je nedostatak svih prethodnih godina zadavao muke kako pacijentima, tako i uposlenicima Klinike.

Za adaptaciju Klinike za plućne bolesti i tuberkulozu u Slavinovićima uloženo je oko četiri milijuna KM. Veliku pomoć u realizaciji ovog velikog projekta, pružili su: Humanitarna organizacija "Sisters of the cross of patient" i Zavod zdravstvenog osiguranja TK, te uposlenici UKC Tuzla.

Stoga se s pravom govori da bi rekonstruirana Klinika u Slavinovićima mogla postati referentni centar za plućne bolesti u regiji sjeveroistočne Bosne.

NOVA LITERATURA ZA STUDENTE

U Nevladinoj organizaciji "Viva žene", sinoć su promovirana dva udžbenika prof. dr. Osmana Sinanovića. Riječ je o udžbenicima "Medicinska psihologija" i "Osnovi neuropsihologije i neurologije ponašanja".

"Dvije knjige su rezultat mog dugogodišnjeg rada u području medicinske psihologije i neuropsihologije. Druga knjiga je napisana

zajedno sa mojim suradnicima, doc. dr. Dževdetom Smajlovićem, doc. dr. Izetom Pajevićem, doc. dr. Alijom Sutovićem, doc. dr. Esminom Avdibegović, te višim asistentima: Omerom Ibrahimagićem, Admirom Burinom i Almasom Kapidžić, te direktorom Klinike za neurologiju, dr. Mirjanom Vidović" istakao je autor udžbenika, prof. dr. Osman Sinanović, dodajući da su

oba udžbenika namijenjena studentima Medicinskog fakulteta, Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta i Visoke zdravstvene škole.

Promotori ovih udžbenika su bili dekan Medicinskog fakulteta, prof. dr. Farid Ljuca, dekan Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta, prof. dr. Nevzeta Salihović, te neuropsihijatar, doc. dr. Esmina Avdibegović.

AKCIJE PRIKUPLJANJA KRVI

Tri puta manje darivalaca krvi

U periodu siječanj - rujn 2006. godine, a prema podacima Poliklinike za transfuziologiju UKC Tuzla, putem organiziranih akcija dobrovoljnog darivanja krvi u mjesnim zajednicama, poduzećima i školama, krv je darovalo oko dvije i pol tisuće osoba. To je daleko ispod očekivanja, s obzirom da je za potrebe liječenja pacijenata u UKC Tuzla, u ovom periodu, krv trebalo darovati oko sedam i pol tisuća osoba.

U istom periodu u Polikliniku za transfuziologiju UKC Tuzla, 1.021 građanin je samoinicijativno došao darovati krv, dok je tzv. ciljanih ili obiteljskih davalaca bilo nešto više od tri tisuće. Od ukupnog broja građana koji su se odazvali na akcije dobrovoljnog darivanja krvi, 955 ih je vraćeno jer nisu zadovoljavali kriterije za darivanje krvi. Osim toga, prilikom obveznih testiranja jedinica krvi 59 uzetih doza nije moglo biti iskorišteno.

METODA ZA BEZBOLNO MRŠAVLJENJE

Olakšati Evropljane za suvišne kilograme bit će jedan od prioriteta njemačkog predsjedanja Evropskom unijom u prvoj polovici iduće godine, izjavila je njemačka državna tajnica za zdravstvo Marion Caspers-Merk, najavljujući već za veljaču posebnu konferenciju o prehrani i tjelesnoj aktivnosti.

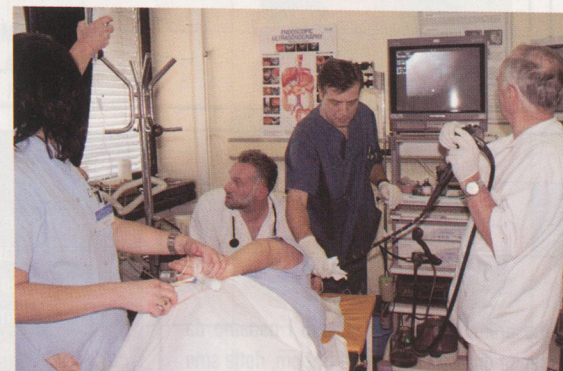
Nekako u isto vrijeme kada je saopćena ova vijest iz Njemačke, koja govori o tome da je pretilost veliki svjetski problem, ekipa Klinike za gastroenterologiju Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla, na čelu sa prof. dr. Kasimom Muminhodžićem, po prvi puta u bosanskohercegovačkoj praksi, obavio je zahvat ugradnje intragastičnog balona kod tri pacijenta, čije je zdravlje narušeno uslijed gojaznosti. Radi se o metodi za koju je rečeno da je namijenjena za pretile ljude, čiji je indeks tjelesne mase 35 procenata veći od ukupne težine.

Jedna od pacijentica, kojoj je ugrađen balon, je dvadesetpetogodišnja medicinska sestra Edina Suljetović iz Tuzle, koja je tom prigodom izjavila kako očekuje da će se za nekoliko mjeseci osloboditi viška kilograma.

"Uvijek sam bila punačka, ali kad sam se porodila umjesto da ih skinem, prekomjerni kilogrami su ostali" kaže Edina Suljetović.

Doktor Muminhodžić ističe da očekuju da će pacijenti u prvih šest mjeseci smršaviti 20-30 kilograma, te da je metoda mnogo bezbolnija od nekih klasičnih, kakva je, primjerice, ugradnja prstena.

Ugrađivanje balona u želudac traje svega dvadesetak minuta, a komplikacije su minimalne

"Balon se ugrađuje endoskopskom metodom, tako što se u ispuhanom stanju plasira u želudac, poslije čega se ubrizgava fiziološka otopina obojena metilenskim plavilom. Balon se

Lakša metoda

Za razliku od liposukcije i metode ugradnje prstena, koja se još uvijek ne radi u BiH, ugradnja intragastičnog balona je, smatraju tuzlanski liječnici, daleko prihvatljivija metoda.

"Metoda prstena je klasična operativna metoda. Kad jednom ugradite prsten, ostaje trajno. Kod balona to nije slučaj. Jer, ako se bolesnik predomisli, može balon u svakom trenutku izvaditi" ističe dr. Muminhodžić.

može, ovisno o tjelesnoj težini, ispuniti sa 500-700 mililitara tekućine" rekao je dr. Muminhodžić.

Prvih dana nakon ugradnje moguće su posljedice u vidu mučnine i nagona na povraćanje.

Nakon šest mjeseci, balon se vadi iz želuca, a, ukoliko pacijent nije promijenio životne navike ili i dalje ima prekomjernu težinu, moguća je ugradnja novog.

Ova metoda nije prihvatljiva za osobe kod kojih je gojaznost posljedica genetskih razloga i hormonalnih endokrinoloških problema, ne preporučuje se alkoholičarima, te onima koje imaju čir na želucu ili su imali operacije na želucu, kao i osobama kod kojih je sužena dijafragma.

Ugradnja balona u želudac u UKC Tuzla koštati će između 1.000 i 1.500 eura, a s obzirom da je gojaznost postao globalni problem, u tuzlanskoj bolnici očekuju da će, nakon prva tri pacijenta, interes za ovu metodu biti veliki.

Zbog ovog problema, mnoge evropske zemlje nastoje izmijeniti prehrabene navike osoba s nižim primanjima i djece, koja su osobito sklona debeljanju. Procjenjuje se da je u zemlja-

Hrvati su najdeblji

Istraživanja osoba u velikom broju evropskih zemalja, prosječne visine 172 cm i težine oko 76 kg, pokazala su da su najdeblji Europljani Hrvati. Oni su, s druge strane, među posljednjima koji pokušavaju smršaviti sportom ili rekreacijom. Čak 59% Hrvata tjelesno je neaktivno za razliku od 36% stanovništva u zemljama zapadne Europe. Ovakvih podataka za BiH nema.

Ovog je mjeseca u Istanbulu održana Evropska ministarska konferencija i usuglašen je stav da ubuduće urbano planiranje mora propagirati tjelesnu aktivnost. Pored ostalog, i da bi se regulirala pretilost.

Miro Petrović

KUGLAČKI KLUB "ZRINSKI" LJUBAČE EUROPAPOKAL

Europsko klupsko prvenstvo u kuglanju - seniorsi

Zahvaljujući osvojenom II. mjestu u Premijer ligi Kuglačkog saveza BiH za takmičarsku sezonu 2005/06. ekipa seniora Kuglačkog kluba "Zrinski" Ljubache sudjelovala je na Europskom klupskom prvenstvu u kuglanju, koje je održano od 4. do 7. listopada 2006. godine u mjestu Hunedoara (Rumunjska).

Takmičenje je održano u kuglani SC Side-rurgica, a sudjelovali su klubovi iz trinaest evropskih zemalja: Austrije, BiH, Češke Francuske, Hrvatske, Italije, Mađarske, Makedonije, Njemačke, Rumunjske, Slovačke, Slovenije i Srbije.

U veoma jakoj konkurenciji ekipa KK "Zrinski" Ljubache osvojila je 9. mjesto.

KK "Zrinski" Ljubache predstavljala je ekipa u sastavu: Nenad Ivanović (trener), Marko Kovačević (kapetan), Ivica Tokić, Zdravko Jukić, Ivica Stjepić, Faruk Mulalić, Ilijaz Mahmutović, Senad Imšić, Predrag Tomić, te članovi Uprave: Milenko Grgić (voda puta) i Tomo Tokić (tajnik). Sponzori su bili: Vlada TK, Općina Tuzla, DOO "ELMAG" Ljubache.

KK "Zrinski" Ljubache natječe se u premijer ligi BiH, u kojoj ima deset klubova. Nakon jesenskog dijela prvenstva (IX. kolo) zauzeli su prvo mjesto od devet utakmica imaju sedam pobjeda, jedna neriješena i jedan poraz. Prvenstvo se nastavlja 10. veljače 2007.

IN MEMORIAM

SJEĆANJE

25. studenog 2006. godine navršile su se četiri tužne godine od prerane smrti

DANIJELE ARANĐELOVIĆ

Mirno počivaj Danijela!

TVOJI: MAMA, TATA I SESTRA

SJEĆANJE

30. studenog 2006. godine navršila se tužna godina kako nije sa nama naša draga

MARIJA LUKANOVIĆ

Ponosni smo što smo te imali.

Počivala u Miru Božjem

TVOJI NAJMILIJI

SJEĆANJE

PERO GALUŠIĆ
9. 1. 2003. - 9. 1. 2007.

Dok vrijeme promiče, a mi se molimo i nadamo da tvoja plemenita duša počiva u miru Božjem, dotle smo ti, dragi Pero, sve bliže i bliže.

TVOJI NAJDRAŽI

Pušenje šteti i zapošljavanju

Odbijanje zapošljavanja radnika koji zadovoljava sve uvjete natječaja, ali iskreno priznaje da puši, prema mišljenju Europske komisije za zapošljavanje i društvena pitanja, nije diskriminacija. Poslodavac, prema mišljenju komisije, ima pravo na sve moguće načine zaštiti nepušače. Istodobno statistike pokazuju da se prvi put od 2002. godine bilježi porast prodaje cigareta u Europi.

ZDRAVLJE

DIJABETES

Jedna od deset
najčešćih bolesti
našeg doba

BOLEST KOJA VREBA SVAKOG

Dugotrajno povišena
vrijednost šećera u
krvi oštećuje tkiva i
organe

Čimbenici

Svatko može oboljeti od dijabetesa, o zbog određenih rizičnih čimbenika u nekih je osoba veća vjerojatnost od obolijevanja od dijabetesa tipa 2:

- prekomjerna tjelesna težina (osobito u području trbuha)
- članovi obitelji boluju od dijabetesa
- dob iznad 45 godina
- sjedilački način života
- trudnički dijabetes
- poremećaji u metabolizmu glukoze (tzv. granični dijabetes odnosno oštećena tolerancija glukoze).

Šećerna bolest ili dijabetes (dijabetes melitus) kronična je nezarazna bolest koja se javlja kao posljedica metaboličkog poremećaja u proizvodnji i djelovanju inzulina - hormona gušterače nužnog za pretvaranje hrane u energiju potrebnu za život. Probavljanjem hrane u krv ulaze tvari potrebne organizmu za normalno funkcioniranje, među kojima je glukoza - jednostavan šećer koji tjelesnim stanicama služi kao osnovni izvor energije. Za njihovu opskrbu glukozom nužan je inzulin koji stvaraju i izlučuju u krv beta-stanice, u dijelu tkiva gušterače nazvanom Langerhansovi otočići.

Šećerna bolest nastaje zbog nedostatka inzulina prouzročena razaranjem beta-stanica ili neosjetljivošću (rezistencijom) tkiva na inzulin. Glukoza ne može ući u stanice, pa se njezina razina u krvi povisuje iznad krajnje dopuštene granice od 7 mmol/L (milimola po litri), a stanice doslovce gladuju! To izaziva težak, po život opasan poremećaj u cjelokupnoj izmjeni tvari u organizmu. Dugotrajno povišena razina šećera u krvi oštećuje mnoga tkiva i organe, osobito krvne žile i živce, povećavajući tako rizik, od srčanog i moždanog udara, oštećenja vida i sljepoće, amputacije nogu i prestanka rada bubrega...

Dok uzorci dijabetesa tipa 1 koji se javlja u manje od 10% oboljelih nisu dovoljno poznati, dijabetes tipa 2 - najčešći oblik bolesti - uvelike je posljedica nepravilne prehrane, prekomjerne tjelesne težine, premalo kretanja i stresa, pa se rizik od bolesti (ili razvoja dijabetičkih komplikacija ako već imate dijabetes) uvelike može spriječiti promjenom životnih navika. Najvažnije je održavati razinu glukoze u krvi u normalnim vrijednostima.

SYMPTOMI

- ✓ Prekomjerna žeđ i suhoća usta te učestalo mokrenje među najtipičnijim su simptomima povišenog šećera u krvi.
- ✓ Neprestana glad i nagli, neobjašnjivi gubitak težine također su "alarmi" i pri njihovoj pojavi svakako valja posumnjati na dijabetes.
- ✓ Izrazit umor i osjećaj nedostatka energije, zamagljen vid, a mogući su i trnci i žarenje u stopalima ili otežana erekcija.
- ✓ Zbog smanjene otpornosti organizma učestale su infekcije (osobito kožne i spolne) i ozljede koje ne zacjeljuju.

Osnova liječenja dijabetesa uredan je i zdrav način života

Ohrabrujući pokusi

Od dijabetesa oboljeli laboratorijski miševi koji su bili podvrgnuti terapiji matičnih stanica u gušterači su razvili stanice koje proizvode inzulin, ponosno ističu američki znanstvenici. Tako je kod miševa smanjena razina šećera u krvi, a znanstvenici su najavili da će slične eksperimente uskoro provesti i na ljudima. Cilj je liječnička pobjeda nad raznim dijabetesom, koji je diagnosticiran kod stotina milijuna ljudi širom svijeta.

Prevenција bolesti

Međunarodni tim znanstvenika argumentirano je dokazao kako konzumiranje voća i

povrća u svakodnevnoj ljudskoj ishrani za čak 50% smanjuje rizik od dijagnosticiranja karcinoma usne šupljine. Riječ je o sedmom najčešćem obliku raka, a među pozitivnim učincima voća i povrća također su prevencija od drugih tipova karcinoma, zatim smanjenje krvnog pritiska i rizika od kardiovaskularnih oboljenja te artritisa.

Zdrav život - najbolja prevencija

Strategija protiv teških posljedica vrlo je jednostavna: pridržavajte se načela zdravog načina života: pravilne prehrane, uzimanja propisanih lijekova, redovite tjelesne aktivnosti, svakidašnje njega i higijene. Nipošto ne propustite liječničke preglede - tako se promjene koje upozoravaju na razvitak bolesti mogu uočiti na vrijeme, odnosno u ranom stupnju, kada su mogućnosti liječenja mnogo veće!

Povrće čuva mozak

Prehrana u kojoj prevladava povrće pomaže osobama starijim od 65 godina da smanje opasnost od demencije, pokazalo je šestogodišnje istraživanje provedeno na medicinskom sveučilištu u Chicagu. Skupina od 3700 ispitanika oba spola, od kojih su svi bili stariji od 65 godina, rješavala je testove inteligencije i koncentracije, i to na početku istraživanja, potom nakon tri i ponovno nakon šest godina. U osoba koje su jele puno povrća i voća posebice onog bogatog vitaminom E, primijećena je bolja mentalna vitalnost i manja senilnost.

Špinat i brokula za vid

To savjetuju francuski liječnici nakon nedavno završenog istraživanja. Špinat i brokula sadrže karoten i lutein te još neke tvari koje sprečavaju kataraktu i degeneraciju makule, dva najčešća uzroka sljepoće u svijetu.

VITA

glasnikova SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT STRAUS	ZNAMENITELJ SVETOG KRIZA	ALUŠKA ZA KOPANJE TVRDE ZEMLJE	SINA- GOGA	BIVŠI LETOSKI NOVAC	"KONJSKA SILA"	AUTOMOBIL ZNAMENITELJ ZA URUGVAJ	DIO RUKE U PREGIBU	MJESTO NA OTOKU KRKU	STARA ZEMLJIŠNA MJERA	STAVAK, ODLOMAK	OZNAMENITELJ ZA TAKSU	PREDGRADJE LJUBLJANE	MINERALNA BOJA	ZNAMENITELJ ZA KULU U SAHU	DVOSTRUKO MANJI DIO NEKE CJELINE	VELIKA SIBIRSKA RUJKA	RASLJANOST
UBROJITI URACUNATI												PROTIVLJENJE					
												MJERA ZA PAPIR					
SJEVERNI JELEN						JAMSTVO					VRSTA GAVRANA UKRASNA BILJKA			I JEDAN I DRUGI GLUMICA EKBERG			
MJESEC OŽUJAK					STEPENIK DUHAČKO GLAZBALO						ST. SPAN NOVAC MASNOĆA					ŠVEDSKA JOSIP OD MILJA	
ŽENSKO IME EMILJA					DRUŽBA "AIR CONTROL TEAM"				ALJAKOVOST RUJKA U ITALJI								
GLAZBENA KRATICA ZA "OPUS"		ORUĐE OSJETLIVA MIRISA					DAN U TJEDNU LUDOLFOV BROJ						TRJESKA BLAGDAN NA 1. STUDENI				
FRANCUSKI ZVANIČNI PLES (KANKAN)						OPASAC, REMEN VOLUMEN						MUŠKO IME STJEPAN ITALIJA					
ŠESTI TON GLAZBENE LESTVICE		TOKSINI PIJETAO							DJELATAN							SUMPOR LIETNIKOVAC	
NEPOZNATA VELIČINA					NAJTAJNE SLOVO DODACI, PRILOZI								TRČIŠTE POZDRAV TISUĆINA METRA				
VAŽAN ZACIN JELU					GLUMAC NALIS NJEJMU SLIČNI								ELEMENT SAMARIJ			INDIJ PRAVNI NASLOV	
SVETAČKE SLIKE														ČEKIR, KOLUTAR			
SKLADBA ZA DEKET GLASOVA														STRANO MUŠKO IME, ILIJU			
NASRT, NAVALA														LATINSKO MUŠKO IME		TEMPO IZVORNI NAZIV ZA HOLANDIJU	
RIMSKI BROJ JEDAN		GRČKO SLOVO VELIKA PJESMA												OTPORAN NA ZARAZU			LJHVAR
GRAD U BUGARSKOJ						DVADESET I SEDMO SLOVO ABECEDJE	UPITNA ZAMJENICA	ŽIVAC	STRANA SVIJETA	MALJAVO	KRAT ZA "AD ACTA"	MEDUNAR. OZNAMENITELJ ZA SJEVER	GRAD U MAĐARSKOJ				
MEDUNAR. NOVINSKA AGENCIJA					DAN MRTVIH MORSKA ORALA								KRAT ZA "OTOCI" NA ZEMLJOPISNIM MAPAMA				
ELEMENT HOLMIJ		NOTA SOLIMIZACIJE SEDIMENT				TESARSKA ALATKA VULKAN U JAPANU						LATINSKO ŽENSKO IME ZNANOST O MORALU		OD TOGA VREMENA PRVENSTVO		EMANACIJA "AMERICAN BALLET THEATRE"	
SLAVNA DANSKA GLUMICA NELSEN					ŽILA KUČAVICA MUŠKO IME EDUARD						ERBU RIBARSKA MREŽA		RUJAKOST TALIJANSKA GLUMICA ALIDA			"BALTIMORE AIRWAYS"	
SUBILATNI SUGLASNIK		LUKA U FRANCUSKOJ POGOĐBENI VEZNIK				PETI PADEŽ NEO- DJEVEN										NIKAL	
PUNOVAŽAN								DR. IME ZA OTOK BORNHO OSOBNA ZAMJENICA									
URED EKONOMA									SAMO- GLASNICI TONA							SASTAVNI VEZNIK SIEMENS	
ODJELA STARIH RIMLIJANA						VRŠITI AGITACIJU										"SLUŽBA DRUŠTVENOG KNJIŽNOG VODSTVA	

Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i
društvena pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak, Tuzla • Za izdavača: Dr. sc. Miroslav Petrović, predsjednik HKD Napredak • Glavni i odgovorni urednik: Juraj Novosel • Urednik: Ivica Kovačević • Lektor: Alen Matošević • Uredništvo: Zdravko Andić, Nikola Čiča, Vlado Kerošević, Ivica Kovačević, mr. Josip Lebo, Juraj Novosel, Anika Stjepić - Čosić • Urednik fotografije: Martin Antunović • Unos teksta: Kata Čajić • Adresa: Tuzla, Kazan mahala 2/II • Tel/fax: 035/257-038 • E-mail: napredak@inet.ba • Tehnička priprema, repro i štampa: "PrintCom" d.o.o. Grafički inženjering Tuzla • Račun: 132-100-03108521-25 kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla - HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik • List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03. 1993. • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju.

ANTUNOVIĆ

"CENTAR ANTUNOVIĆ"

TRGOVAČKO - POSLOVNO HOTELSKI OBJEKT
I BENZINSKA POSTAJA S AUTOPRAONICOM
Ljubljanska avenija, Zagreb

ZAGREB, S. KRALJEVEC, Kobiljačka 102, Tel.: ++385 1/20 47 111, BRČKO: Tel. ++387 49 216 031, ORAŠJE: Tel. ++387 31 713 160

E-mail: info@antunovic.hr, www.antunovic.hr

Ovlašteni prodajno servisni centar
Ljepunice, Tuzla
++387 35 384 384; 384 385
www.nipex.ba

NIPEX

Ca-C 1000

Sandoz®

Ca-C 1000 je jedinstvena šumeća tableta prijetnog okusa, koja sadrži toliko vitamina C kao 17 narandži i toliko kalcija kao 1 čaša mlijeka.

Ca-C 1000 je odličan izbor:

- pri liječenju prehlade i gripe
- za sve, koji se neuravnoteženo hrane
- kada osjetimo pomanjkanje energije
- u starosti
- pri dužoj bolesti ili poslije nje
- za pušače
- za vrijeme trudnoće i dojenja
- kod fizičkog napora (sport)
- u stresnoj situaciji
- za adolescente (kod brzog rasta)
- poslije operacije
- pri dijetama mršavljenja

Prilikom uzimanja poslijepo posavjetujte se sa ljekovnikom ili farmaceutom.
Ova tableta sadrži 1000 mg kalcija i 1000 mg vitamina C.

MEDIS

NOVARTIS

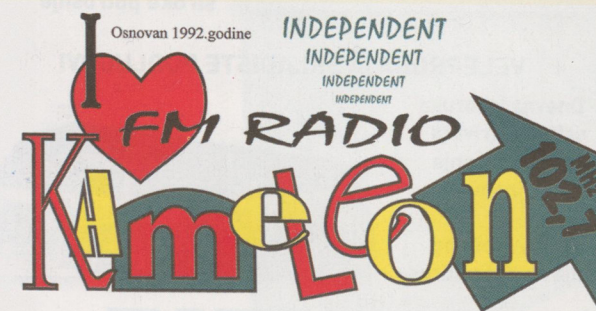
Hotel "Tuzla" d.d. Tuzla
Muharema Fizovića Fiska 15, 75000 Tuzla
Bosna i Hercegovina • Europa
Tel/Fax: +387 35 250 050; 248 070; 271 415
E-mail: hoteltz@inet.ba www.hotelztz.inet.ba

Ul. Bukinjska br. 60 • Tel. ++387-35-283-330 ; 061-13-10-13 • E-mail: stuhli@bih.net.ba

JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA

Marketing: 250-261, 250-262, 250-263 http://www.kameleon.delta.com.ba
Central: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

CVJEĆARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijetla, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.

Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete.

Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

Digital foto laboratorij

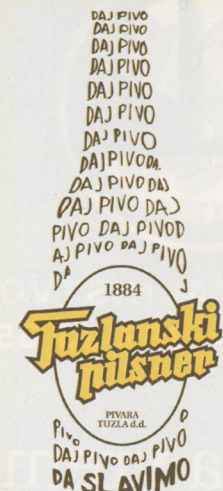
FOTO ŽUNIĆ

Tuzla: tel/fax 0038735254594
Tuzla 035257205
Tuzla 035251448
Gračanica 061772282
Tešanj 061251897
Doboj 053231554

Mobil 0038761135960
061142399

www.fotozunic.co.ba

e-mail zunic@inet.ba

CENTRALNO GRIJANJE

dioničko društvo

TUZLA

Ul. Krečanska br.1

75000 Tuzla

Tel: ++387 35 283 440

Bosna i Hercegovina

Fax: ++387 35 281 391

www.grijanjetuzla.com

PrintCom

GRAFIČKI INŽENJERING

75000 Tuzla, Mije Keroševića 20
Tel: +387 35 282 000, 281 751
Fax: +387 35 311 210
e-mail: printcom@bih.net.ba

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO Trg heroja 10, 71000 Sarajevo
Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29 Fax. ++ 387 33 65 39 86

Za sva vremena

ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100,
www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

HOLDINA

TRGOVINA NAFTNIM DERIVATIMA

Adresa:
Azize Šaćirbegović 4b
Tel.: 033 / 276-430
Fax: 033 / 658-616

ŠIROKA MREŽA MALOPRODAJNIH OBJEKATA

- Kvalitetno gorivo
svih vrsta

- Bogat izbor roba
široke potrošnje

VELEPRODAJA SKLADIŠTE PODLUGOVI

- Dnevna isporuka
naftnih derivata
bez ograničenja
u količinama

- Dostava loživog
ulja na Vašu adresu

HOLDINA

Junior štednja

NLB Tuzlanska banka

ISSN 1840-1260

9 771840 126007